

כל הרהיט

השירה הזאת

אותה תורה. ובכל זאת,
בעלי יגיד אותה, ואני..
אני אשיר אותה.

מבית ומחוץ

כי אין צמיחה ללא ריקבון,
וזהו הריטואל הקבוע
שברא
הבורא בעולמו: צמיחה -
ריקבון - צמיחה - וחוזר
חלילה, ללא הפסק.

ביננו

בוקר טוב,
הגעת לעוד יום של עבודה
תגידי, עם איזה שיר
את פותחת אותו ?

עבודה שבלב

14

מבית ומחוץ

אותה תורה. ובכל זאת, בעלי יגיד אותה, ואני..אני אשיר אותה.

10

ביננו

כי אין צמיחה ללא ריקבון, וזהו הריטואל הקבוע שברא הבורא בעולמו: צמיחה - ריקבון - צמיחה - וחוזר חלילה, ללא הפסק.

33

עבודה שבלב

בוקר טוב, הגעת לעוד יום של עבודה תגידי, עם איזה שיר את פותחת אותו ?

[5] **ד"ש | דף שמורה**
לאה ראם

[6] **דפדפת**
תמר הלר

[7] **בית ועד**
מדור הלכה

[8] **מחר חודש**
רחלי קובר

[10] **ביננו**
עלקי דויטש

[12] **דף חדש**
אביגיל פראגר

[30] **דפי עבודה**
פנינה וימר

[14] **מבית ומחוץ**
שושי ברוידא

[33] **עבודה שבלב**
עולם התעסוקה מזוית שונה

[16] **בעין בוחנת**
שולי ויסברג

[35] **סיפור חודשי**
רחלי נוסבוים

[18] **הבית העסק הנבחר**
יעל זלץ

[38] **סלפי**
בתיה יונה

[19] **אור בקצה המנהרה**
רוחי ליכטנשטיין

[39] **מועדפים**
מתוך מרחב פעילות השמורה

[21] **השירה הזאת**
אסתי כץ

שלום רב לכן,

יש הרבה סוגי שירות. ובכל שירה יש את היופי שלה, המהות שלה, התרומה שלה, ומשב הנפש שלה. מכולן יש לנו טעימות בגיליון זה.

יש את השירה השקטה, העדינה, בלי מילים, שהיא שירת כנור ועדינות הנפש יודעת לשמוע אותה ולהפיק אותה. בסיפור של רחלי נוסבוים נשמעת השירה הזו באופן מאד מיוחד ומרגש.

יש לנו גם שירה מיוחדת אישית, שהיא נוצרת אחרי חריש ארוך ותלם מאובק, ובסופה מבליחה הבנה מיוחדת, מאירה, מקרינה אור על הדרך האישית שלנו. **"שנים שליוותה אותי נימת התנצלות בתפילת נשמת כל חי" עד שלאחרונה נפתחו לי סוף סוף העיניים זכיתי להבין אחרת."** ... על כזו הבנה, שאנחנו רצויים ומיוחדים תמיד, ובנו יש משהו מאד מיוחד ויקר, נוכל לקרוא ב'מחשבות על היום הולדת' של אביגיל פראגר.

יש את השירה המיוחדת שלנו, הנשים, שירה שרק אנחנו יודעות לשיר, שירה של בינת הלב, של עדינות ויכולת להלך בין טיפות בוצניות לפעמים, בזהירות במיומנות ובאינטואיציה נדירה. **"השיר הכי רך והכי מדויק שיש. השיר שאמרו לבית יעקב..."**

יש לנו את 'אור בקצה המנהרה' של רוחי המיוחדת, שבה ניתן לראות שוב ושוב כמה האדם אחראי על השירה בחייו, איך ומתי היא תופק, מה תהיה עוצמתה, ועד כמה היא תהיה ארוכה ויפה ומביעה, וזה תלוי אך ורק בנו, בעבודה שלנו, ובאחריות האישית שלנו לחיים שלנו. שירה כזו היא תמיד עוצמתית, מיוחדת, ואיש לא יכול לה.

כי היא שלנו לגמרי.

היא שירה אוטנטית, שאיש לא יכול לעצור אותה או להשחיל בה זיוף.

במדור הזה נוכל גם לראות קצת את החסרונות של השירה בת ימינו... האם היא עונה להגדרה 'שירה'?

ושיר השירה, תמיד בשיר, המדור של תמר, כשעכשיו כולו על השירה. על השירה המשותפת שלנו, המשמעותית ביותר, הנצחית ביותר, היקרה ביותר. כשתמיד, תמיד מאז ומעולם, השתנתה התפאורה. אך השיר- הוא תמיד אותו השיר!

יש את שירת ההלל, שמשמעותה היא תמיד ישועה שאחרי צרה. צמיחה אחרי ריקבון. **"כי אין צמיחה ללא ריקבון, וזהו הריטואל הקבוע שברא הבורא בעולמו: צמיחה - ריקבון - צמיחה..."** ובסיומה של תקופת היאוש, הריקבון, שצומחת הישועה אז גם השירה החזקה ביותר. ועל כך ב'ביננו'. השירה המשמעותית ביותר היא היצירה הפרטית שלנו. בין כל התוים הידועים והקבועים, אנחנו מכניסים את הסדר שלנו והמשמעות שלנו. וכך נוצרת השירה הייחודית ביותר והאישית ביותר.

"מהו הפלא הזה של עולם הנגינה?"

שבעה תווים בסך הכל, והם יוצרים יחד אין ספור מנגינות.

איך זה קורה? משום שדי אם נשנה תו או שניים, והנה לנו יצירה חדשה, אחרת, אולי טובה יותר..."

על זה ועוד ב'עבודה שבלב'

כל אלו ועוד מדורים ידועים ומוכרים בגיליון שלפנינו.

שנזכה תמיד להיות במצב של שירה,

ובמהרה בימינו לזכות לשיר השלם ולהלל השלם.

המערכת.

אז ישיר

זאת היתה ההרגשה בשעת הקושי!
אבל מסביר לנו הבית הלוי פשט נפלא:

”אז ישיר משה” דווקא ’אז! משה רבינו מגלה עכשיו שדווקא ה’אז
באתי לפרעה’ הוא הוא זה שבזכותו השירה הרבה יותר משמעותית!
אומר המדרש? **אז ישיר משה**. איתא במדרש אמר משה באז חטאתי
שאמרתי ומאז באתי לדבר אל פרעה הרע לעם הזה באז אני אומר
שירה”

**... אבל השירה שאמרו משה וישראל אז לא היה עיקר שמחתם על זה
שניצולו מיד המצריים רק עיקר שמחתם היה ע”ז שזכו להיותם הכלי חפץ
אשר על ידם נתגדל כבודו יתברך ועל ידי הצלתם ממצריים נתפרסם
שמו ... וא”כ הרי השירה נאמרה גם על השיעבוד הקדום כמו על הגאולה
דאלמלא השיעבוד לא היה מקום להגאולה ושמחו בהשיעבוד הקדום
כמו בהגאולה של עתה.**

אנחנו עכשיו ברגעים של הסתר פנים. רגעים של קושי ועצב נוראי.
משה רבינו עליו השלום לא אמר בשעת השעבוד ”אז ישיר” אלא ”מאז
באתי”

יש רגעים שהעצב מכסה הכל...

אבל גם אז - הנפש מבקשת את התקווה והתקומה.

והצלילים העולים מהתופת מנגנים לנו מנגינה נוספת:

ארבעים וחמישה קדושי עליון וסביבם סיפורים נוראי הוד.

המעמד האדיר של קבלת עול מלכות שמים ברוב עם, וסיפורים
מופלאים נוספים **”זכו להיותם הכלי חפץ אשר על ידם נתגדל כבודו
יתברך”** כולם מבינים שיש כח עליון המנהל את כל המהלך הזה.

וכמה נחמה מונחת בעדויות מהתופת, שלאותם טהורים אשר אינם
עימנו עוד, הם כבר שרויים בעולם שכולו טוב. הנה דרישת שלום
מרטיטה שמביא לנו אחד הניצולים, בן של חברתינו ששכב כשנעליו

הד”ש הזה שאני כותבת, הוא בבחינת ד”ש חם ומתוק במיוחד מבורא
עולם הטוב והמטיב, האוהב והרחמן שלנו. פתחתי את הקובץ עם מבנה
מוכן בראש פחות או יותר, ואל תשאלו אותי למה החלפתי את הכותרת
מ’השירה הזאת בדיוק! - ל’אז ישיר’. למרות שהיה לי מבנה סדור ותוכן
המבקש להיכתב כבר חודש ימים, בכל זאת חשתי בדחף בלתי מוסבר
לגשת לארון הספרים ולפתוח את מחברות ה’חומש’ של מורי ורבי מימי
נעורי, הרב שטרנבוך זצ”ל.

הרגשתי שבימים הכל כך לא פשוטים הללו, אני מחפשת משהו יותר...
כמה מילים שיקדימו את ’השירה הזאת’, ירפדו אותה, יאירו את הדרך
ויאפשר לנו, למרות הקושי והכאב האיום - לא להפסיק את המנגינה!

ואז... אז מצאתי ’בית הלוי’ יקר כל כך שנשלח אלי בדיוק ברגע הנכון.
טללי נוחם המדברים בדיוק, אבל בדיוק. למקום הזה בלב שביקש את
שאהבה נפשי.

ביקשתיו ומצאתיו.

ומשום שבימים הקשים הללו כולנו מבקשות לקרוא את התווים, לחוש
את הצלילים ולהתחבר למנגינת הנצח של עם ישראל, ומשום שהקהילה
הקדושה הזאת זכאית לשיר את אותה השירה מתוך הנשמה, משום כך
זכיתי לאותו ’בית הלוי’ מעורר השראה.

עם ישראל עם למוד סבל הוא. לפעמים הכל נראה חשוך וכואב. גם
משה רבינו שאל את ה’ יתברך: למה הריעות לעם הזה?

וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל ה'... לָמָּה הִרְעִיתָ לָעָם הַזֶּה לָמָּה זָּה שְׁלַחְתָּנִי: וּמֵאֵז
בְּאִתִּי אֶל־פְּרַעֲה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הִרַע לָעָם הַזֶּה וְהֵצֵל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמְּךָ:
(שמות ה' כ"ב כ"ג)

הנה, דווקא ההליכה לפרעה שהיתה בשליחות ה’ יתברך, נראית לנו
קקשה וככזאת הגורמת לפרעה להכביד הרבה יותר את ליבו ולהרע
עוד ועוד לעם ישראל.

שבועות בקו השמועה:

הרבנית מנוחה לוי תחי'

מתיקות, חיבור והרבה טעם בעבודת ה'
(השיעור שנמסר בתחנת ההטענה לחוף הכינרת,
בנסיעה לקברות צדיקים)

הרב טודרוס מילר שליט"א

מה התורה בשבילך?

גב' רחלי גניחובסקי תחי'

פירורים מחייה של הסבתא הדגולה
א"ח לגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל

בואי, נעשה **ונשמע** ונעשה **ונשמע** ונעשה **ונשמע**...

02-6440292

גם בשלוחה הפתוחה

מנויות

(תשלום חודשי לשנה,
אין אפשרות לחודשים בודדים)

שותפות

(תרומה קבועה להחזקת ה'שמורה',
קבלת הטבות על-הדרך, וגם טופס 46)

איך נרשמים?

פתיחת הקו תבצע עד יממה אחר הרישום (בימי עבודה)

שבע קומות אנושיות וניצל בחסדי שמים ובניסי ניסים:

יוסף, מה שמעת שם בתוך גיא הצלמוות

**שמעתי אנשים לידי, בשארית כוחותיהם ובנשימתם האחרונה:
"ה' אני אוהב אותך! "שמע ישראל",**

"ה' אני אוהב... ה' "

ודממת מוות...

יוסף, מה הרגשת ברגע הכמעט אחרון?

**הרגשנו כולנו אהבת אלוקים! חשנו אהבת ה' מוחשית מאי פעם! לאן
שתוליך אותנו ה', זה רצונך, וזה הכי טוב לנו. היינו רגועים ושלוים,
עטופים דבוקים וחבוקים באהבת ה'. הרגשנו במוחשיות אהבת ה'
"קרבת אלוקים לי טוב"**

מה צריך יותר מזה?

וכן... מה אנחנו צריכות יותר מזה?

יותר מהידיעה שה' הטוב אבא רחמן ואוהב מחבק כל אחד ואחד מאיתנו
ומציעיד אותנו במסלול אישי ויחודי ומותאם. הוא הוא המוליך כל אחד
ואחד ויוליך בעזרת ה' גם את בי המשפחות לרפואה שלמה בקרוב.

דווקא רגעי התופת, ואין ספור הסיפורים הכל כך נשגבים המלווים
אותם הם הם קידוש ה' אדיר וגילוי כבודו יתברך.

הוא כאן! והוא אוהב! והוא איתנו!

אז ישיר משה ובני ישראל -

מכאן רמז לתחיית המתים מן התורה!

והלואי ובקרוב נזכה לגאולה שלמה,

לזמנים בהם לא נדע עוד צער

ומחה ה' דמעה מעל כל פנים

ונזכה כולנו לשיר יחד שיר חדש

על גאולתינו ועל פדות נפשינו, אמן ואמן,

לאה

אותו הנשיר!

ושוב נסע אחי -

זה שוב קרה,

הוא לא נסע עם סוס וכרכרה,

ושוב דמעו כלם לעת פרדה,

וחפצים גדשו המזודה...

ושוב נסע אחי - ללואותו,

לא אנשי העירה איש מביתו,

רק אביו, אמו, אחיו ואחותו,

והכל אותו דבר ממש אותו-

כמו שחזור עתיק יומין

נסיעתו.

ושוב נסע אחי

אהוב, מאיר, תמיר,

נדמה לי הוא כמו נסע למיר,

אולי לפינסק

אולי לסלוצק או לאיזמיר,

ואין תמונת שחור לבן אלא גוונים

מלבד כל זאת הכל כמו אותן שנים... ואנחנו מחכים

בתחנה...

ושוב נסע אחי

בלי כרכרה,

עברו דורות והשתנתה התפאורה,

לא השתנתה לא המהות, לא הצורה,

והיא כלה אומרת הוד של בן תורה.

ושוב נסע אחי-

זהה ההתעלות,

גולה למקום תורה אותה גלות,

נדמה הוא לי כמו נסע לסלוצק,

אולי לויילנה או לוינה או ללוצק,

"נשעור כלולי" ועיין וגם בקיאות,

היום כמו פעם אך ללא הבדל פּעוּט.

ושוב נסע אחי - מאום לא השתנה,

שעת הדחק

והאור

שבער בכתילים הקצרים

ונדם

שנשבר ואיש לא נמלט

והאש

ומירון

שכלתה לב ונפש

וציין אשר לנו מקלט

אד"ם

ורבנו שמעון

ושירים

ותורה והסוד שגלה

וקולות וצלילים

ועכשו

והדם

לא נותרה לנו אלא תפלה

שעלו

בתמרות העשן והדם

וכל מה

שנדלק ונכבה ובער

וכל מה

שהיום ומחר

שנשא

רק לסמר

על אבינו לעם לא אלמן

כי דחקו

כי דחקו השעה והזמן...

שאלה

עבודה עם גברים

ידוע לי שאסור לקרוא לגבר בשמו הפרטי. בפועל זה מאד קשה, כגון כשגבר נכנס לחדר ואני צריכה לקרוא לו ע"מ שיסתובב לכיווני בכדי לשאול אותו שאלה. אם אקרא לו "מר" או "אדוני" אהיה לבדיחת היום. כיצד ניתן לעשות זאת בצורה מקובלת ועם כל זאת מרוחקת? וכן, האם גם במייל יש בעיה לפנות בשם הפרטי, כגון: "שלום נתן"?

"אפשר לשאול שאלה". אם גם זה לא אפשרי נראה שמותר באופן חריג לקרוא בשם הפרטי משום שהדבר נעשה באופן חריג ולא יגרום לקרבת דעת מיותרת. אולם צריך להזהר שאכן מקרים כגון אלו יהיו חריגים.

לגבי תשובה במייל, גם בזה יש בעיה לפנות בשם הפרטי, אולם בזה הדבר קל לביצוע הרבה יותר, יש לפתוח את השיחה ישר לגופו של ענין מבלי הזכרת שמו כלל.

אכן יש לאשה להימנע מלקרוא לגבר בשמו הפרטי, משום שקריאה בשם הפרטי מיוחדת לקרובים וידידים ויש בזה משום חיבה מיותרת. במקום שכל העובדות חרדיות ניתן לבצע זאת בקלות כאשר כל העובדות יקראו לגבר בשם "הרב פלוני" או "מר פלוני" וכך לא יהיה זה דבר חריג. במקום שיש גם עובדות חילוניות וכינוי מסוג כזה יגרור אחריו צחוק ולשון הרע ותשומת לב מיותרת, יש להשתדל עד כמה שאפשר שלא לקרוא בשם הפרטי אלא לפנות ישר לגופו של ענין

שאלה

תפילה

אני רגילה להתפלל תפילת שמונה עשרה במשרד, אמנם לא ידוע לי היכן צד מזרח. כמו כן, לעתים קורה שאני צריכה להתפלל במקומות שונים במשרד, וכל פעם אני מחפשת קיר להתפלל מולו, אבל זה לא תמיד לאותו כיוון. האם הדבר בסדר?

את הלב לאבינו שבשמים.

ולכן, בשאלה הנ"ל, היות שמדובר בשאלה קבועה ודאי יש חובה לברר את הכיוון ולא לפטור את עצמנו בפתרונות של דיעבד. אפשר לעשות זאת בקלות ע"י התבוננות בשמש, שתמיד זורחת במזרח ושוקעת במערב [עם שינויים קלים בקיץ ובחורף], וכך לדעת את רוחות העולם, ולפ"ז לחשב לאיזה כיוון צריך להתפלל, שהוא כאמור לעיל לא תמיד לכיוון מזרח אלא לכיוון ירושלים.

את תפילת שמונה עשרה יש להתפלל כשהפנים מופנות לכיוון ירושלים, או ליתר דיוק לכיוון הר הבית וקדש הקדשים. ומה שמקובל שארון הקודש בביהכ"נ נמצא בכותל ה"מזרח" וא"כ לכאורה גם כיוון התפילה הוא לכיוון מזרח, אין זה מדויק. שהרי מבואר בפוסקים שיש להתפלל לכיוון ירושלים ובמדינות אירופה הנמצאות בצפון מערב לא"י יש להתפלל לכיוון דרום-מזרח. ולפי זה מי שנמצא דרומית לירושלים עליו להתפלל לכיוון צפון. וכן על זו הדרך. כאשר לא יודעים מהו הכיוון הנדרש, יש להתפלל במקום הכי נוח לתפילה ולכוון

חודש סיון

שירת התורה

את האדם למושחת. שירה כזו היא חסרה ומסוכנת כי אין בה שום חיבור לחיים ושום דבר לקחת כאשר תקום מן הספר ללמוד איזה דבר שתוכל לקיימו.

אם כן, יבוא אדם ויאמר אני רוצה לשורר על מה שאני מתחבר. רק מה שממש משלי, הכוחות שאני מוצא בתוכי והרצונות שלי. זו שירה מסוכנת מהצד השני של המטבע - שירה שמפארת ומרוממת ומשתמשת בכח העצום של האומנות כדי לפאר את המאויים והרצונות שהם רק ממש משלי, גורמת שאותם רצונות הולכים ויורדים ונעשים רעים יותר ככל שנותנים להם יותר מקום ובמה לפאר ולרומם אותם מצד עצמם.

כח השירה האמתי מצרף שני דברים שבלעדיהם אי אפשר.

”ועתה כיתבו לכם את השירה הזאת” - שהוא כל התורה... יש להבין היאך נקראת כל התורה שירה, והרי לא נכתבה בלשון של שירה, אלא על כרחך יש בה טבע וסגולת השירה” (הנציב בהקדמה לפרושו על התורה) מהי סגולת השירה של התורה הקדושה?

שירה, כל כח ההבעה והרגש שמתעורר פתאום עם רוח שמפעמת באדם על עניין שמופיע במלוא עוזו, הודו והדרו אצל האדם. זה אולי תמצית כח השירה.

השירה האמיתית היא כשמבריק על האדם משהו מהשלמויות האלוקיות שנבראו בעולמינו ופתאום מושפעת לאדם איזה שהיא השפעה מבפנים או מבחוץ, עד שמפעמת בקירבו איזה טובנה עמוקה ונחה עליו הרוח לשורר שירה לה’.

אחרי התעוררות עצומה כזו שמנערת באחת מעפר השינה התמידית של העולם הזה, ומשהו מתחיל, משהו נמצא בקירבו של האדם רצון עצום לגדול על ברכי אותה 'שירה'. אחרי כל זה, יש שאלה קריטית - עד כמה האדם באמת יכול להכיל מהשלמות הזו בחיים. אם אין חיבור חזק של החיים עם השירה העליונה הזו אז יש כאן זיוף עמוק. עד כדי כך שהשירה הזו הופכת את פניה להיות משחיתה והרסנית. יש תיאור יפה ומרומם מאוד, אבל התיאור הזה כל כך מנותק ומרומם וכל כך מושחז נגד הפחיתות של החיים הגשמיים, עד שזה עצמו הופך

שירת השמים והארץ

בשירה של התורה יש כל פעם פניה לשמים ולארץ.

בשירתו משה רבינו - "האזינו השמים... ותשמע הארץ" (דברים לב,א) בתוכחה של ישעיהו - "שימעו שמים והאזינו ארץ" (ישעיהו א,ב) ובשירת דבורה התיאור על מתן תורה הוא - "ה' בצאתך משעיר... ארץ רעשה גם שמים" (שופטים ה,ד)

השמים והארץ כוללים את כל המציאות הרוחנית והגשמית שברא הקב"ה. השמים כמסמלים את הגבוה מעל גבוה והארץ כמסמלת את המקום הפשוט, הגשמי שבו מתהלכים בני אדם בטבעיות ובו הם מחפשים מקום לעצמם ולחיהם. רק לשניהם יחד ניתנה התורה.

הגאון מוילנא כותב על הפסוק במשלי "לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה לקחת מוסר השכל" (משלי א,ב) שיש כאן שלוש דברים עיקריים שהתורה הקדושה עוסקת בהם ללמד את האדם בכל חלקי השכל שלו, השכל העיוני שיכול להשיג עד 'השמים' והמחשבה שמנהיגה את האדם במידות והנהגות והמעשה - המעשים בעצמם.

"והן נגד חוקים ומשפטים ומצוות -

חוקים - בשמים ... ומשפטים - הוא בארץ... והמצוות הן מחברים שמים וארץ

והן סוד שמים וארץ ואדם המחברן והן סוד תורה ומצוות ומידות" (הגאון שם)

האדם שחי על הארץ, דווקא הוא ולא מלאך מחבר את השמים והארץ כל הזמן בכח התורה והמצוות והמידות שהוא חי בהם.

התורה היא שמימית וניתנה לבשר ודם

מעבר לכל מעלה שהיא, יש את סגולת התורה. כך מסביר הרמח"ל בדרך ה' (חלק ה' פרק ב') -

"יש השפעה אחת עליונה מכל ההשפעות, שענינה הוא היותר יקר ומעולה שבכל מה שאפשר שימצא בנמצאות, מעין המציאות האמיתי שלו יתברך, ויקר ומעלה מעין אמתת מעלתו יתברך, והוא הוא מה שמחלק האדון יתברך שמו מכבודו ויקרו אל ברואיו. ואמנם קשר הבורא ית' את השפעתו זאת בענין נברא ממנו יתברך לתכלית זה והוא התורה"

ולכן עצם הלימוד והעסק בדברי תורה יש בו קדושה ומעלה שאין למעלה ממנה. ולכן אם ישאל השואל בשביל מה כל העסק הזה בלימוד תורה, הרי שההפך הוא הנכון - אין למעלה מהעסק הזה בתורה בכל חלקיה.

ומיד ממשיך הרמח"ל ודורש מהאדם תנאים ללימוד התורה -

"התנאים הצריכים להתלוות ללימוד הם היראה בתלמוד עצמו ותיקון המעשה בכל עת... כי הנה מי שירצה להמשיך השפעה, ראוי שיהיה הוא הגון ומוכן להמשיכה. אכן אם הוא מטמא את עצמו באשמות ופשעים, ומרחיק עצמו מבוראו וזונה מאחריו אחרי כחות הטומאה והרע, ודאי שיאמר בו: "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי וכו'". וכן אז"ל כל המלמד לתלמיד שאינו הגון כאלו זורק אבן למרקוליס. והנה איש כזה ודאי שתורתו לא תמשיך מן ההשפעה שזכרנו שום מדריגה כלל"

ועוד שורה של סיון

כל כך חשוב לא לזייף את השירה הזו של שמים וארץ, של חיבור חיי הארץ לקבלת התורה מן השמים, להקדיש את החיים נכון ל'חיים של תורה'. לשמוע באוזניים טהורות את שירת התורה.

עולה יורד

יש ימים כאלה, ימים בהם העומס והבלגן מאיימים להפיל אותה לחלוטין. האיורים הבלתי נגמרים לספר של הלקוחה הנודניקית, ארוחה שנשרפה, שנת לילה שהתחילה בשלוש וחצי בגלל עבודה דחופה ונגמרה בחמש בגלל השיניים של הקטן, עבודת איור שהיא רצתה מאד ומישהי אחרת במשרד נבחרה, צריך עוד משהו?

כל השבוע הזה לא היה מוצלח יותר מדי, ככה זה. היא מכירה מצוין תקופות כאלה, שבהן אין לך הרבה מה לעשות, רק לנשום עמוק ולחכות שהגל הבלתי נעים שחונק מבחוץ ומבפנים, יעבור.

ומדהים להיזכר איך כשהיא הייתה נערה צעירה, חתונות משפחתיות היו ממלאות אותה באושר. הן היו ממלאות בצבע את השגרה שלפניהן והשגרה שאחריהן, והחיים בכלליות עשו רושם עליז יותר. עכשיו הם לפעמים עליזים, אבל לפעמים מונוטוניים עד מאד והדבר היחיד שמנקד אותם אלה רגעי הלחץ.

היום? החתונה של גיטי משמחת אותה מאד, אבל לא כוטרט מעומס המשימות, אלא להיפך. ובכלל, היא כבר למדה: שום דבר לא נשאר. האורות כבים, התזמורת מקפלת ציוד, החתן והכלה נפרדים מכולם ובני המשפחה הולכים הביתה עם ילדים מנומנמים ועצבניים, שבגדיהם, שרק לפני כמה שעות היו סט מדהים ומרהיב עין, הולכים להגביה את ערמת הכביסה המלוכלכת בבית בעוד כמה סנטימטרים נכבדים.

היא לא בדיכאון, לא! החיים שלה יפים, ברוך השם, ורוב הזמן היא מאושרת. שמחה בפרנסה, במשפחה היפה שלה, ובעוד המון מתנות קטנות וגדולות שהשם מניח ללא הרף בדרכה.

אבל לפעמים... יש גם את הימים האלה, של מצבי הרוח. הכל קשה ומסתבך, משעמם ומדכדך.

למה?

"אני לא אוהבת את הפנים של הילדה", אומרת הלקוחה בטלפון את המשפט שחדוי שמעה שש פעמים בשבוע האחרון. היא מבליעה אנחה, ושואלת, "מה מפריע לך אצלה?"

"את הגבות שלה. את ציירת אותה זועמת, והיא אמורה להיעלב! לא לכעוס!"

"אתקן." חדוי מבליעה אנחה כשהיא בוחנת את המסך מולה. מה בדיוק היא רוצה? אפשר לחשוב, זו בכלל לא הבעה של כעס! אבל הבוסית שלה לא תהיה מרוצה אם היא תתלונן, הלקוח תמיד צודק.

רק לסיים כבר, ולהגיע הביתה.... לא ששם לא מצפות לה כמה עבודות ציור פרטיות, אבל לפחות לפני זה היא תספיק לנוח קצת. לנוח, ולהזכר שיש חיים אחרי העבודה. החתונה של גיטי אחותה, למשל, בשבוע הבא. ואפילו המחשבה הזו, לא מצליחה עכשיו להיזי בתוכה אף מיתר חגיגי.

*

כבר חלפה חצי שעה?

"אמא", אומר אהרוני, "סבתא ויינמן רוצה לדבר איתך."

"תגיד לה שאני לא מרגישה טוב." היא ממלמלת.

"היא רוצה לשאול אותך משהו על שמלת הכלה של גיטי!" הוא אומר, ואחיו שקיבלו תזכורת לחתונה המתקרבת של דודתם, מתחילים לפזז 'עוד ישמע'.

"תגיד לה שאני אבוא איתן מחר למדידה." גונחת חדוי מהמיטה "עד אז ארגיש טוב, בעזרת השם."

"סבתא, אמא אומרת שהיא תבוא אתכם למדידה." הוא מודיע, וחדוי יכולה לשמוע את נשימת הרווחה של אמא שלה.

תרגיש טוב או לא, היא תבוא, כמובן.

**רוצה לשמוע קצת יותר,
ולדעת איך לעזור לעצמך?**

**היכנסי לקו
'שמועה'
02-6440292**

**והאזיני להרצאה מאת
רחל מונטג, ממרכז קיויתי.**

קיויתי
מידע וסיוע רגשי

אבל הלוואי שהיתה יכולה לשאול ב פה מלא, לנסח בבהירות את השאלה שכל כך מציקה לה לפעמים: נכון, זה 'קורה', כמו שאמרה אמא. ימים שנופלים, וימים שקמים. ימים ש אוהבים, וימים ששונאים. ובעגה המפורסמת "יום אסל, יום בסל".
וזו בדיוק השאלה - למה? מי צריך את זה?

***

יש לנו תשובה עבורך, חדוי.

ניסית פעם לגדל צמח באדנית בחלון ביתך? או שאולי ראית שדה חרוש, ואיכר זורע חיטה? או שיותר מסתבר - יצא לך לראות תפוח אדמה בשלב הנבטה שלו, לפני הזריעה? סביר ל הניח שאת זה ראית, וליתר דיוק, ה רחת... אבל את כנראה מיהרת ל השליכו אל הפח בהבעת בחילה, ולא ידעת כי זהו השלב שבו, בעצם, מתחילים תאים חדשים להירקם.

כיאן צמיחה ללא ריקבון, וזהו הרטואל הקבוע שברא הבורא בעולמו: צמיחה - ריקבון - צמיחה - וחוזר חלילה, ללא הפסק. זה לא שהימים ה"נבולים" הם סוג של חור שחור שלו היה אפשר, ה יינו מנסים להתפטר ממנו. להיפך, הם חלק בלתי נפרד מהתהוות החיים שלנו, ובלעדיהם - אין לנו צמיחה.

"אמא" קולו של אהרוני מפלס דרך אל מעמקי החושך בחדר, "סבתא אומרת שהיא בכל זאת רוצה אותך כמה רגעים, אם זה לא קשה לך מדי."

חדוי מושיטה את היד ולוקחת ממנו את הטלפון. "כן, אמא." היא אומרת בקול מצונן עד אימה.

"מה קורה, חדוי?" עם אמא אי אפשר לעשות משחקים.

"סתם, חולשה כזו." היא ממלמלת, "לא משהו רציני."

אמא משתתפת במשחק, "נראה לך ש את צריכה ללכת לרופא?" היא מתעניינת.

"הו, לא." עונה חדוי, "לא עד כדי כך. זה יעבור מעצמו, בעזרת השם, זה... סתם, לא משהו מיוחד."

"קורה." אומרת אמא בקול חם, "יש ימים כאלה. תשמרי על עצמך, חדוי'לה, תקפידו לאכול טוב ולשתות טוב, ולעשות דברים שיקלו עליך, ובעזרת השם תרגישי טוב יותר."

"אמן." אומרת חדוי, והרכות של אמא מפשירה בה עוד משהו וגורמת לקולה להיות מצונן יותר ורטוב יותר. היא ממלמלת שתי מילים לסיום, ולא מעזה לומר יותר מזה, כי בטוח היא תבכה ממש.

מחשבות של יומולדת

זה שינתי השנה, בנושא הזה התקדמתי לאין שיעור והלכתי הלאה?" זה רגע מלחיץ.

בסרגל של טיפת חלב אין מספיק קווים קטנטנים כדי לתאר את המרחק הזעיר בו התקדמתי לפי תחושתי. בכלל אני חושבת שהם לא שמעו אף פעם על התקדמות במינוס, על תינוק שהתכווץ ועשה רוורס אחורה, והרי יש מקומות בהם הכי קל בעולם לחוש על עצמי ככה.

מה עשיתי בשנה שחלפה? אני שואלת את עצמי בדחיפות מול הפרוז'קטור הדמיוני הזה שבדק אותי ובוחן כליות ולב. מרוב לחץ לא מצליחה לשים את האצבע על כלום. יכולה רק למלמל בקול נמוך: אך ודאי ששטפתי המון כלים, הכנתי המון שבתות ורוקנתי אין ספור סלי כביסה.

מה, זה כלום? אני מתקוממת בתוכי. האם זה לא לקח לי המון זמן? האם היה באותו רגע משהו חשוב יותר שעלי לעשות? אני לא אותו אדם שהייתי בשנה שעברה, אני אוזרת עוז לומר, מהסיבה הפשוטה שהתווספו לי מאז עוד המון- המון מצוות.

אין ספור תפילות בכל מיני דרגות של חיבור או הכרה, רגעים של רצון וגעגועים להיות טובה יותר, נפילות שקמתי מהן שרוטה והמשכתי ללכת בעקשנות, נתינה אין סופית מתוך קהות חושים ונאמנות מטושטשת, מילים טובות שהצלחתי לומר עם לב או בלעדיו, שנה שהייתי.

הייתי יהודיה.

חייתי עוד יום בהיסטוריה של העולם הזה בתור יהודיה שומרת מצוות. גידלתי את הדור הבא על ברכי תרי"ג מצוות ככל שעלה בידי, עוד שנה אחת נוספת בהיסטוריה הפרטית שלהם. מסרתי נפש לקיים את התפקידים להם נועדתי, נאבקתי להמשיך הלאה ככל יכולתי, עוד שנה אחת בשביל הייחודי של החיים שלי.

הוכחתי ללא מילים לעצמי ולכל מי שרואה אותי, שיש בעולם עוד יהודיה מאמינה אחת, שהציר שמנהל את חייה הוא רצונו של בורא עולם. הייתי שלו.

עוד מעט יש לי יום הולדת. יש עוד זמן מה עד לתאריך עצמו, אבל התחושה המוזרה מתחילה לפעפעע בי כבר עכשיו.

באמת שנה עברה? באמת הגיל הזה שעומד להתחדש עלי הוא אמיתי? הרי בלב רק אני יודעת את הסוד שנשארתי בעצם אותה ילדה קטנה.

כל הנשים המבוגרות ממני מסביבי, מאידך, נראות לי תמיד מאד מתאימות לתפקידן ורגועות בו. כאילו נולדו ישירות לגיל ארבעים וניהלו מאז ומתמיד ביד רמה חיים מסועפים ומשפחה מבורכת, כאילו אין להן שום קונפליקט או זהות פנימית אחרת. בלב, אני עדיין מרגישה קטנה יותר מהילדות הענקיות בכיתה ח' שלמדו בבית הספר היסודי שלי. טרם הצלחתי להגיע לגובה העצום שהיה להן אז, למרות כל השנים שחלפו.

מאז אני עדיין רק בהתארגנות, בבדיקה כזאת, איך זה להיות כאילו בת שלושים ובת שלושים וחמש, לא מתכוונת באמת, אני בכלל רק בטסטים ולא במשחק האמיתי.

יום הולדת מביא רגע כזה של התפכחות, רגע בו מתברר בצורה בלתי מתפשרת לשני פנים שהזמן הולך רק קדימה, ואני הולכת בתוכו, ילדה קטנה בתוך דמות של אישה גדולה. הזמן לא מחכה עד שאגדל ואתאים אליו, אולי תחושת חוסר ההתאמה נשארת לנצח, צריך לראיין כמה דיירות בבית אבות ולבדוק את זה. אולי גם הן חושבות שאף פעם הן לא תהיינה קשישות אמיתיות כמו סבתא שלהן.

יש גיל כזה שעוד אפשר להשתעשע בו בבדיחות על זיקנה, אבל בלב כבר הפנמנו שאנחנו במשחק האמיתי. נרגיש או לא נרגיש. החיים החד פעמיים האלו קורים ממש עכשיו וממשיכים הלאה, מורכבים מאבני לגו קטנות של יום חמישי שמוביל לשבת שמתפתח ליום ראשון ושני ודוהר שוב במהירות מסחררת לשבת, מבוקר עמוס לערב תשוש וכן הלאה.

כל שנה יש לי רגע רועד כזה בהתקרב יום ההולדת, בו אני מנסה למדוד את עצמי על סרגל מדידה דמיוני, כמו שעושים לתינוקות בטיפת חלב. גדלתי במשהו משנה שעברה? בכמה? במה אני יכולה להצדיק את קיומי בשנה שחלפה? על מה אני יכולה להצביע ולומר בביטחון "את

שמורה עולה

לקברי צדיקים
ערב ראש חודש סיון תשפ"א

אחר ארוחה קלה ורגועה על חוף הים, רותקו כולן לשיחת חיזוק ורוממות מפי הרבנית **מנוחה לוי תחי'** שדבריה הנרגשים חדרו לליבות כולנו אודות קשר הדם הבל-יינתק עם קודשא בריך הוא, ומועד החתונה הקרב ובא - חג השבועות.

שירי רגש, תפילה ותשוקה לתורה לקול פכפוך המים, שחדרו והחדירו את רגש האהבה פנימה לתוך הלב, היוו הכנה מתאימה לסיפור המרגש של **חני הלר**.

חני פתחה את ליבות כולנו עם סיפור אישי מרגש במיוחד המאיר לכל אחד בשעת החשיכה שלו - קרבת האלוקים ומתיקותו גם בשעת הסתר פנים.

זיכה אותנו ה' יתברך, ואפילו קרה הבלתי יאומן - **גם שערי מירון היו פתוחים** והתפילה במקום הקדוש היוו סיום מושלם ליום הגדול, עם תחושה חזקה של עליה, חיבור ואחריות כבדה שאותם קורבנות הטהורים לא יהיו חלילה לשווא, להמשיך, להתעלות ולקבל על עצמינו עוד ועוד התקרבות לבורא יתברך.

שלושה אוטובוסים עם בנות 'שמורה' יצאו צפונה לעליה רוחנית, חיזוק ותפילה בקברות צדיקים. בהוראתו ובברכתו של הגאון רבי ישראל גנס שליט"א, נשיא השמורה, הוחלט על נסיעה למרות המצב המתוח, ולדברי הרב - דווקא בגללו. עם ישראל צריך את התפילות שלכן ושתהיה סיעתא דשמיא בכל!

כבר באוטובוס הבינו ה'שמורות' שמחכה להן נסיעה בגוון אחר.

ערכות מיוחדות עם תפילת יום כיפור קטן, תפילת השל"ה וכמובן מגזין התוכן האיכותי 'השירה הזאת' - חולק להן על מנת לאפשר חיבור אמיתי לתפילות ולגודל היום.

בציון התנא רבי עקיבא חיכו **מניין אברכים ייעודי** שאפשר למתפללות תפילה ביישוב הדעת, כולל סדר יום כיפור קטן. בסיום התפילה המשיכה הקבוצה לתפילה המסוגלת על הצאצאים **בקבר השל"ה הקדוש** ומשם לתחנת חיזוק על חוף הכנרת.

ובנתיים, את מוזמנת להתלוות לנסיעה בשידור חוזר בקו שמועה שלוחה - 5<3<1

גב' חני הלר תחי'

לאלו בנותי מכוונת נאצליתי עם חני,
ביוני הראלון בגיטסרפד
לתיארה לי עם אזי ביוניס את מלחמת 'קרב'
אלוקים יי' טוב' לאני צומדת אחול במקום כפי
בלבת כלפי באירון
אז למערת ממנה לביא עם קבוצת אמונות עם
אנין צ'פ' צ'פ'...
ובאלי א"מ בעומרי
בליחת טאפון למינותי כפי נוצץ לי ל...
(אזכ)

חוה רגעים של קושי? חני תשיר אתכן את שיר האמונה

מרוב שזה פשוט כבר שכחנו את זה מזמן. מרוב שזה בסיסי אנחנו מבטלות בקוצר רוח, מחפשות צריחים ודגלים יפים לנופך בהם ושוכחות את המסה העיקרית של אבני הבניין היציבות, השותקות, החוברות זו אל זו בטור ארוך ומהוות בסיס ובניין. מרוב שזה ברומו של עולם, אני דשה את זה בעקבי, דורכת על מרביצי יהלומים באדישות של מיליונרית, מדפדפת בחבילות של שטרות כאילו הייתי קוראת עיתון, רואה רק את האפס בסוף היתרה הענקית בחשבון העו"ש שלי.

הפסקתי לספור, שכחתי להתפעל ולהעריך, לרקוד מאושר ולבכות בהודיה מעושר, הרביתי דאגה במקום לחבק את הנכסים.

שנים שליוותה אותי נימת התנצלות בתפילת "נשמת כל חי" עד שלאחרונה נפתחו לי סוף סוף העיניים וזכיתי להבין אחרת. תמיד חשבתי שאם ידי היו פרושות כהמון גלי הים, עיני מאירות כשמש וכירח ורגלי קלות כאילות, אז הייתי שווה, ומכיוון שאינני כזאת, אין ברירה אלא לשבח ולהודות עם האיברים שפילגת בי והלשון אשר שמת בפיו, ולהיאלץ להסתפק בזאת.

שנים עברו עד שלמדתי שלהיפך ולהיפך, הן הם יודו וישבחו! כמה שבח עולה מתוך העשייה שלי עם הכוחות המוגבלים והגב הכואב, איזה ריח ניחוח מעלה האמונה הפשוטה שלי, שאין בה כוכבים ומלאכים אלא רק ראייה קטנה ומצומצמת. דווקא מתוך פעולות היום יום שלי שעליהן אני נאבקת ואין בהן תהילה, מתוכן עצמן עולה שירה גדולה.

חזו חזו ביתי חביבתי, שמשכתחת מהשחיקה והעומסים שלה, וגם אי שם בזנב ההיסטוריה, בשנת-פוסט-קורונה- ובלי-לצאת- לחופשת-שיקום- בדובאי, שוטפת את הבית לחג השבועות ומכינה את הלב והרצון ואפילו עוגת גבינה.

התקדמת ביתי. אשריך על עוד שנה בה זכית לחיות חיי תורה. מזל טוב לך על ההוא יומא, מזל טוב ליום ההולדת של כל בת ובת שלי, שזוכה בו להיוולד מחדש כיהודיה.

ומותר לך לשיר שירה.

השירה הזאת

את סופרת. את מרצה. כמה כח יש לך בידיים. מלכה של מילים. עושה מה שבא לך איתם. את מצליחה לקמט עופרת, מדלגת מעל משוכות צנזורה, ממוססת מסרים אל תוך קהלים, עוברת את כל המחסומים שאנשים שמים בדרך אליהם.

כשאת חותכת שפה, היא לא נחתכת, היא מפלסת לה דרך, נחצבת מהלב, לא מתוך השיניים. זאת האומנות שלך.

יש לי רק תיקון אחד למסקנה. אני עושה את זה לא כי אני מרצה ולא כי אני סופרת ולא כי אני אמנית המילים.

אני עושה את זה כי אני אישה. כי בהר סיני, העניקו את הגידים לגברים, ולנו-בפשטות- אמרו. הניחו לנו למשמרת עולם את הכוח של אמירה, את התבונה המיוחדת להעביר מסרים דרך פילטרים של רוח ועדנה.

אותה תורה. ובכל זאת, בעלי יגיד אותה, ואני.. אני אשיר אותה.

יש מתיחות על הבוקר במשרד. מה קרה. על השולחן הזמנה מושקעת. יום כיף וגיבוש לצוות. יציאה משותפת לפארק מים. עם כל הקולגות. הצמרת, השורשים והענפים של המכון שבו אנחנו עובדות.

אחרי פארק מים, יש מסעדה. הזמינו לנו גלאט. כך הבוס, במחווה של רצון טוב. בקינוח יתקיים שיח משותף דרך ניתוח גרפולוגי. פעילות אינטליגנטית ומאחדת שתציף את דילמות באווירה של קבלה אחווה.

כי כבר מזמן שלא היינו יחד. מזמן שלא התראינו באמת, לפני ולפנים, ולא בזום, ובצג קר מרוחק. נתאחד בכיף, בשיח, במסע,

קצת מהתגובות:

לכל צוות שמורה היקרות ומיוחדות מאד!!!!!!!

אתן פשוט מיוחדות, הכל עשיתן בנעימות. היתה אוריה נפלאה, מרוממת, מיוחדת. היה פשוט נפלא, האוטובוסים התפילות שהדפסתן, ההרצאה של הרב ארלנר, המניין שארגנת לנו, אזה זכות להתפלל במניין.

ביום היה נפלא, זה היה ממש היינו כחולמים ערב שבועות וכאלה חיזוקים לא רגילים, המגשים הערוכים בשוב טעם ובשפע עצום.

אשרי העם שיש לו ארגון כזה, איזה נחת יש לד'

תבורכו משמים בכל טוב.

מעריכה מאד

ושותפה נאמנה

נהנית מהכל!!! היה מושלם מכל הבחינות - גם לנשמה, גם לנפש וגם לגוף...

המפגש על שפת הכינרת היה מעל כל הציפיות, השיחה המאלפת של גב' מנוחה לוי, השירה, והסיפור של חני בשילוב דבריך... הכל היה בטוב טעם מלא רגש ומטען רוחני, ובכלל היה מפתיע, ללא צפי נוסף על הנסיעה לקברי צדיקים שהיא לבד היתה מועילה לנו...

מדהים!! מרגישה ברוך ד' כמו טלפון שחיברו אותו קצת למטען (צריך עוד :-)

מלאה בכוחות חדשים ומרעננים, מחוזקת.

אישי לי מדי לפרט, אבל נתנה לי המון המון המון המון!!!!!!!

חיבור חזק וגאוה להיות חלק מהארגון הזה.

נהניתי שזכיתי להתפלל בקברי צדיקים ותפילת מנחה וערב יוה"כ וגם מ: הארגון המעולה ! חשיבה על הכככל, והאיכות של החברה והתוכן.

לא יכולה לתמצת...

תמיד בנסיעות של ערב ר"ח, בסוף אין תפילת יו"כ, וזה הפסד, וכאן הכל היה כ"כ מושלם, גם התפילה במנין, גם התפילה בקבר השל"ה ומירון, וגם החוויה הרוחנית המדהימה מול הכינרת... אין מילים!!!!!!!

לא יודעת להגיד משהו מסוים, התפילות, העיתוי המיוחד, ההרצאות והשירה, הקבוצה ה"שמורה"...

היתה אוריה ממש טובה מרוממת ומחברת! הרגשתי פשוט משפחה! זאת הפעם הראשונה שאני מגיעה למפגש של שמורה ואני רק מחכה למפגש הבא.

הנסיעה חיזקה, רוממה ושחררה אותי והכי חשוב נתנה לי זמן לעצור להתחבר יותר לה' ולימים המיוחדים שלפתיחנו.

נהנתי מההרצאות היפות, התפילה ושיכות לקבוצה המיוחדת הזו

ממה לא, השקיות, שארגנתם מניין, דברי חיזוקים מרוממים ולא שגרתיים ולמול הים

בשכחה עצמית מפנקת, מתנת החברה.

אנחנו נעות באי נוחות על הכיסאות. לא יכולות להמציא מחלות וחתונות, כי ברוב נדיבות, יום כיף זה במקום עבודה. שיעור חופשי אמיתי, אין חשבון ואין תורה.

טוב, יש חשבון. בטח שיש. ויש תורה. אוהו יש.

לימדו אותי אסרטיביות. לימדו גם לימדו. ואת הטקסטים הנכונים שמו לי בפה. תרגלתי אותם. התרגלתי אליהם. ועדיין, אין פה טקסט לשנן. צריך להביא את הלב. לתרגם אותו איכשהו למילים ולהניח אותם בינינו ובין הבוס. בלי להגביה חומה, בלי להקים מתרס, בסימון דק של גבול פנימי, בידיעה עצמית עמוקה, שאינה משברת קירות.

לא כי אני רוצה לשמור על מקום עבודתי. זה נכנס לחשבון הארוך. נכון, אבל לא על זה כף המאזניים עכשיו מתנדנדת. זה הרי לא גיבוש או פיטורין. שחור או לבן.

זה הרבה יותר רגיש מזה. זו מערכת יחסים מחייבת ומדויקת ביני ובין המעסיק. בין העולמות השונים בהם אנחנו חיים. בין נקודות ההשקה בעבודה ובין הקווים המקבילים שאינם נפגשים לעולם, גם לא במסגרת יום גיבוש.

אני לא הולכת לפגישה מורכבת כל כך, בלי הכנה. בלי עבודה. בלי לזכור, שהוא בראש ובראשונה מעניק. חפץ בטובתי. בטובתנו. נכון- שווה להם. השקעה ברווחת עובדים היא אג'נדה. הכל נכון, ובכל זאת, ישבו וחשבו עלינו, איך לפנק, איך לשחרר. אפילו הזמינו מנות גלאט. ואם היינו עכשיו בסמינר וזאת הייתה תנועת בתיה, היינו קופצות על זה בשתי ידיים.

אז קודם כל- תודה רבה. תודה רבה על המחשבה להעניק לנו.

ועכשיו, צריך לרדת לרזולוציות. פשוט כי מישהו ירד לרזולוציות כשהוא ישב על המפרט.

תודה על היציאה למקום כיפי ומשחרר, על הנסיעה דרך נופים משובבי נפש, תודה על הפרגון של יום עבודה, על ארוחה מפנקת, על האכפתיות העמוקה בהזמנת מנות כשרות משובחות במיוחד בשבילנו. זו הייתה ודאי טרחה כפולה, ועלויות.. אנחנו מעריכות מאד מאד. מרגישות שחושבים עלינו ומשקיעים בנו. והתוכנית שבניתם, כל כך מדויקת וחכמה, כל כך נצרכת. אין כמו לראות את הצוות מזווית מרעננת, לקבל הזדמנות לשיח

מקרב. ימים כמו אלו, נותנים כח להרבה ימים אחרים ואנחנו מלאות תודה. והוא ישב וימתין ל'אבל'. כי הוא לא נולד אתמול. כי הוא מכיר קצת קצת את החרדיות ואת הבקשות המוזרות שלהם. אבל בזמן שהוא ימתין ל'אבל', אם תודי לו באמת. לא במגננה, לא כדי לצאת ידי חובה, אז הוא באמת יקשיב.

מפני שהוא אדם, וכמים הפנים אל הפנים. ואז הוא ידע שאת כנה. שאת רואה בו ובמקום עבודה שלך, מרחב של מחוייבות וכנות. ורק ש..

תבין, את תאמרי, הנושא הזה מאד רגיש אצלי, רגיש אצלנו. אנחנו מאד זהירות בכל המגעים שלנו גם בתוך המשפחה. אפילו עם הגיסים, לא נוכל לצאת ליום מהסוג הזה.

את לא תגידי אנחנו צנועים. אנחנו מוסריים, ומוכנים בשביל זה ללכת מאד רחוק. את לא תמשכי את הבולדוזר הערכי שלך מהחניון ותדרסי איתו כוונות טובות. את תגידי ברוך, בשירה שטבועה בך מהר סיני, את העוצמה שלך ואת הבידול שלך.

שאלו דברים שמאד מאד חשובים לי. לנו. שהמתנה הכי גדולה שאתם יכולים להעניק לנו, זה את השחרור מיום מהנה ומפנק כזה. ואני מבקשת מהמקום הכי עמוק שלא תרגישו שיש כאן אפילו שמץ של כפיות טובה. ממקום של תודה והערכה, אני מבקשת פטור.

זה לא שיהיה לו קל. וגם לא בטוח שיבין. ולא בטוח שאת האדם להסביר. יותר בטוח שאת לא האדם להסביר. אבל אם זו תהיה האמת, ותאמרי אותה בשירה הטבועה בך, אז דברים היוצאים מן הלב יכנסו אל הלב.

זה הכוח שאני לוקחת מאלף מגעים עם הילדים, בהם אישי מתבונן ושואל איך אני מצליחה לומר דברים כל כך מורכבים באופן שהילד שלי יצליח להבין. זה הכוח שאני לוקחת מחלקיקי משפטים שאני אוספת מהספסלים בגינה, מנשורת מילים של נשים במטפחות רפיוות, מושכות ילדים אל עגלות מקץ יום ארוך ושמם דביקה.

השיר הכי רך והכי מדויק שיש. השיר שאמרו לבית יעקב.

עיר מלוכה

“...איך אטעמה את אשר אוכל ואיך יערב” כתב ריה”ל. והשירה הזו שלו- כמה היא נוגעת אלינו? כמה יקרה לנו עוד הארץ, וערבה, על פני כל טיול לפראג או לאיטליה? כמה ייקל בעינינו עזוב כל נוחות ושפע של ארץ אחרת כלפי ייקר האור, החום והטוב של ארצינו? במגילת רות יש לנו יכולת להתחיל להבין את עומק עומק מעלתה של ארץ ישראל, את היופי שלה, את גודל ההפסד למי שיצא ממנה, ואת שפע ההזדמנויות למי שדר בה.

**

“והברכה הבאה לישראל אינה כימי קדם. שהיו מקבלים אותה מיד הקב”ה, (כשהיו בארץ ישראל) ובהיותם בגלות מקבלים אותה על ידי השרים... ובמקום שהיה ברוך הוא לישראל ארץ זבת חלב ודבש, שכן היה מושפע על הכנסת מיד הקב”ה וכאן לא היה כי אם פתך טבול בחומץ שהוא היפך הדבש והחלב, כמה שנאמר להלן: “ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחומץ ותשב מצד הקוצרים ויצבט לה קלי...” (רות, ב' יד) ... וישובו החלב והדבש לישראל כשישוב הימין לכסא וישובו ישראל לארצם...” (פירוש ברטנורא על

מגילת רות א' א')

ארץ ישראל היא בית. בה קיבלנו הכל ישירות מאבא שדאג וחיבק ונתן. וגם היום, כשאנחנו בגלות, הבחינה הזו נשארה אם כי בצורה פחות מגולה. אבל גם היום אנחנו בבית של אבא, אומנם הוא הרוס ולא מושלם, אבל הוא הבית שלו. ואנחנו מקבלים הכל בצורה הרבה יותר ישירה וקלה ורכה.

הרב הוטנר ביומנו: “ארץ ישראל מוסיפה מוחשיות בהפשטות דמושגי קדושה. והוסיף והסביר: ...”הנני מוצא את עצמי אסיר תודה לה' על כל הטוב אשר גרמה ארץ ישראל לי. הרבה הרבה מעיקרי השקפות בדעת תורה ובהבנת היהדות נתחווירו לי ונתבססו אצלי רק הודות להשפעתה

עלי...” (ספר הזיכרון, נא')

כל ההבנות שיש לנו באמצעו של יום, הארה פתאומית של הבנה על חינוך ילדים, מהו הצעד הנכון לעשות עם ילד, שאז יש לנו הרגשה של התרווחות פנימית ש”זה זה”, ערפל שמתפזר סביב תהייה ב'איך נספיק היום את הכל' ופתאום ברור לנו שאם נעשה כך וכך, משהו שלא

ויהי בימי שפט השופטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו.” (רות, א', א')

אלימלך עוזב את הארץ בימי שפוט השופטים, כשיש רעב, והולך לגור בשדי מואב עם אשתו ושני בניו.

“...לא הלך להשתקע רק לגור בשדי מואב עד יעבור זעם וגם לא לגור בעיר וכרך רק בשדי מואב כמתגורר בשדה לפי שעה וכך הגם שהיה עת רעה ויגון לא יצא משם רק איש אחד לבד. ויתר העשירים לא השתתפו בזה לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ, וגם בני ביתו של אלימלך לא יצאו ברצון כי לא רצו לעזוב ארץ חמדה רק הוא ואשתו ושני בניו שהוא היה העיקר בזה והם היו מוכרחים להימשך אחריו, וכך גם במדרש הוא עיקר ואשתו טפלה. (מלבי”ם, שם)

“ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליין אפרתים מבית לחם יהודה ויבואו שדי מואב ויהיו שם” (רות, א', ב')

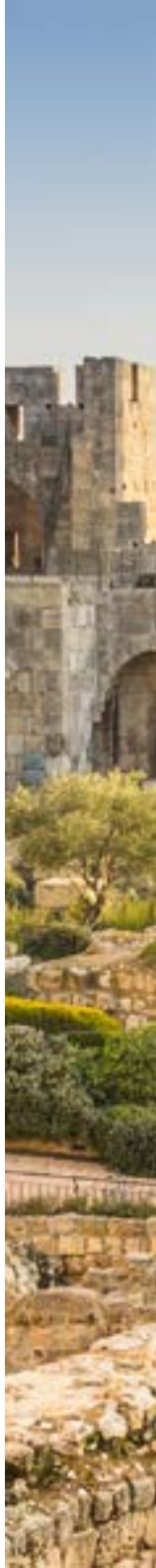
ויבואו- רצה לומר והגם שתחילה יצאו רק לגור בשדי מואב לפי שעה, אחר שבאו שדי מואב היו שם. רצה לומר אז הסכימו בדעתם להישאר שם בקביעות.

“וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני בניה” (רות א' ג')

וימת- על ידי שהסכים להישאר בחוץ לארץ נענש תכף וימת. ובאר מדוע נענש הוא ולא נעמי, כי הוא היה איש נעמי ומושל עליה ועקר החטא מתיחס אליו.

חשבנו עליו, אז זה נראה הגיוני... הרגשה של 'תקיעות' בכל תחום שהוא, שפתאום אנחנו מקבלים מענה ודרך נסללת לנו לפתור אותה. וזה קורה כי אנחנו קרוב, בארץ ישראל, והכל בצורה הרבה יותר נינוחה ושייכת. אי אפשר לדעת כמה סייעתא דשמיא יש לנו, כאן, בבית של אבא שעוזר ותומך וסועד ואנחנו לידו.

יבואר בו מעלת ארץ ישראל על כל שאר הארצות אשר לגודל הקדושה הנמצא בה מאת הקל אף בדברי ארציות שבה נצמח מזה באכול האדם את לחמה לחם הארץ יתוסף אליו חיות הקדושה אשר בלחם ההוא. ויתאוה על ידי זה ממילא להודות לה' ולברך בשמו כי יתהפך לבבו לאהבה את ה' על ידי מאכלו... (סידור של שבת חלק ב דרוש ט' פתיחה)

גם הדברים הגשמיים ביותר מקבלים פה ברכה מיוחדת. גם על הדברים הכי גשמיים יש לנו הנהגה מיוחדת. בלחם שצומח הוא הרבה יותר מבורך. מ תכונים שאנחנו עושים על בסיס יומי- שבועי- חודשי מצליחים לנו הרבה הרבה יותר מאם היינו עושים במקום אחר. הם מבורכים.

"...הם בחירים (עם ישראל) וארצם בחירה, שנאמר: כי בחר ה' בציון אה למושב לו' (תהילים קלב'). ארץ זבת חלב ודבש, נחלי מים עיינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר, ארץ חיטה ושעורה וגפן וגו', לא תחסר כל בה, ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחושת, ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים..." (איש וביתו, קנט')

היופי הפנימי ושפע המעלות משקפות את השפע הרוחני שהיא כוללת שהן בשום מקום. היא חביבה וייחודית ומצוותיה חביבות וייחודיות.

... "כך ציוותה התורה, שיהא כל אדם מפריש את תרומותיו ומעשרותיו לבדו ומרצונו. ומתוך גרנו או בביתו דוקא; בשעה שאין שוטרים ושומרים רואים אותו, אלא הקב"ה לבדו... מצווה זו של תרומות ומעשרות ... ניתנה

לתועלת נותניהן; שיהא כל אדם מישראל זוכר את ה' אלוקיו אשר הנחיל לו נחלתו, ויהא זוכר מה הוא דורש ממנו ומה הוא יעודו מגיד האדם מישראל לה' אלוקיו: ארצי-נחלתי- שלך היא, והפירות שהיא מוציאה- שלך הם; באהבתך על ישראל ובחמלתך על עמך נתת לנו ארץ חמדה לאכול מפריה ולשבוע מטובה; מפריש אני תחלה את מה שצוית וברשותך אוכל את השאר- 'ברוך אתה ה'...אשר קדשנו במצותיו

וציוונו להפריש תרומות ומעשרות!' (איש וביתו, קסג)

שנה הבאה נזכה בעזרת השם לקיים, מעבר למצוות תרומות ומעשרות את מצוות שמיטה. שהיא ייחודית ומיוחדת. היא צריכה לימוד בפני עצמה, אבל היא מחזקת את היוקר והקרבה של ארץ ישראל עשרת מונים.

"חביבה התורה על ישראל שאינם מניחים שום מקום ושום זמן שאין עוסקים בה. בירושלים ובמדינה, בארץ ישראל ובכל ארצות מושבותיהם... ואולם חיבה יתרה נודעת לישראל מן התורה שעוסקים בה במקום כבודה ותפארתה, במקום אשר בחר ה' לשכן שמו שם, ועיני כל ישראל נשואות לשם- בירושלים. רוב גדולי העם, זקניו חכמיו ושופטיו, הסנהדרין הגדולה וסנהדריות קטנות, מצויים תמיד בירושלים ועוסקים שם בתורה ו בכל מצוותיה בעסק גדול. כל הבא לירושלים, להיכלה של תורה בא; וכל הבא להיכל של תורה אי אפשר לו שלא יתעדן הימנה. דומה היא ירושלים זו

שבית המקדש בנוי בתוכה, לחנות של בושם שכל הנכנס בה מתבשם; לנהר אפרסמון שהטובל בו מתעדן; לבאר מים חיים שכל השותה מימיה מתרענן..." (הרב אליהו כי טוב, איש וביתו, קסט')

הלואי שבמהרה, נזכה לשיר שיר חדש, שיר שלם, שיר גאולתינו. בה נזכה להיות עם הנצח, בארץ הנצח, עם תורת הנצח.

ארץ ישראל היא בית. בה קיבלנו הכל ישירות מאבא שדאג וחיבק ונתן. וגם היום, כשאנחנו בגלות, הבחינה הזו נשארה אם כי בצורה פחות מגולה.

המעגל האינסופי של העבודה

איך זה ייתכן? איך יכול להיות שעם כל המכשירים והמכונות עדיין כל כך קשה לנו ואין לנו רגע פנאי? מדוע העומס אינו קטן? התשובה, כמו כל דבר בימינו, מורכבת.

במקום שהמכונות יחסכו לנו עבודה, הן מעלות את הרף של הדרישות מאיתנו: כל מנהלת חשבונות יודעת שהיום ניתן לחוקק העלאות שכר, שידרוגים ודירוגים שונים ומשונים כי המחשבים יכולים לחשב את הפרשים הללו בקלות. האם היה עולה בדעת הסוחר לדרוש מהשוליה שיהיה היום גם בשלוש ערים, שיחפש מידע, יודיע על השגת המידע וידווח ואז יחזור לדון בממצאים? בעידן הסוס, העגלה וההליכה הרגלית - היה ברור שמשימה כזו תארך שנה. אגב, ייתכן שהסוחר היה פונה אל האינטואיציה שלו, מנחש קצת, משער, חושב ולוקח סיכון כי איסוף הנתונים היה בלתי אפשרי ויקר, וגם התהליכים עצמם היו איטיים ואפשרו לו להגיב במקרה שיגלה שטעה בחישוביו.

ליבואנים של ימינו אין הפריבילגיה הזו. התוצאה: המחשבים אינם חוסכים עבודה, הם מאפשרים לבצע יותר עבודה. המכונות אינן חוסכות את הדרכים, הן מאריכות אותן.

המעגל נראה כך:

הגברת קצב החיים גורמת לתחושה תמידית של חוסר זמן בדיוק כמו שהמבחר העצום של מוצרים גורם לתחושה תמידית של חוסר כסף.

• בגלל שיש תקשורת מיידית צריך לקבל החלטות על אתר ולספק

תשובות טובות במהירות.

- בגלל שהמידע כל כך זמין, מצפים ממך לשלוט בו.
  - בגלל שהכל כתוב בעיתון ומצולם בצבע יוצאים מנקודת הנחה שאת מבינה הכל, זוכרת הכל ושתשתמשי במידע הזה ביומיום.
  - בגלל שספרים הם מצרך זול, יחסית, ונגיש מאד את אמורה לקרוא הרבה ולהשתלם בכל התחומים של חיך - אימהות, כלכלה, חינוך, תחזוקת בית, פסיכולוגיה, עיצוב ופוליטיקה.
- הידע עצום ולעולם לא תוכלי להשתלט עליו ולכן התחושה היא של עומס בלתי ניתן להכלה ולחץ גדול.

הלחץ

במעגל העבודה נוסף מרכיב: הלחץ

ציפיות גבוהות יוצרות לחץ. נכון שטכנית אנחנו פשוט צריכים לתת למכשירים ולמחשבים ולרובוטים ולתוכנות ולמכונות לעבוד במקומנו, אבל מכיוון שאנחנו אנשים - בני אדם, מורכבים מנפש, רגשות ותכונות אופי, אנחנו נלחצים.

כל מה שהיה מלחיץ בעבר, כל מה גרם עקה וסטרס - קיים גם היום, אבל הלחץ מקבל היום מקום של כבוד **ביומיום**, בהתמודדות עם אתגרים שכיחים ואפילו שגרתיים.

אנחנו רגילים לתאר כ"מלחיץ" כל אירוע שעשוי לדרוש מאמץ, עמל, סבל או סיכוי לאי נוחות - הרבה לפני שיש חשש שנחווה סבל. לעיניים מהעבר נראה כאילו איננו עושים דבר, איננו מתאמצים, איננו סוחבים, איננו פוסעים במשך שעות בשבילי המדבר אלא יושבים בנוחות במושב הרכב - אבל הלחץ להפעיל את הרכב ולנווט את הדרך בינות לכלי הרכב האחרים והפחד שנאחר, שלא נגיע, שיתחילו בלעדינו, שנחמיץ, שייגרם נזק - גורם לנסיעה להיות רווית מתח נפשי, ולא קלה בכלל.

השיר והשבח

אם חשבתם שהעבודה שלי בעריכה לשונית עוסקת רק בתכנים אקדמיים, משעממים, לקוניים ומונוטוניים ושאינן בה כל לחלוחית של שירה, הרי שטעות בידכן!

העיסוק הקדום ביותר שלי עוד משנות בית הספר היסודי הוא בכתיבת חרוזים לשירים ולברכות, למגוון רחב של צרכים ודרישות. העיסוק הזה הלך ושגשג במשך השנים והיום יש לי חוג לקוחות קבוע, חלקן אפילו אנונימיות ומתקשרות איתי דרך המייל, בעיקר בערבי פורים או בסופי שנה.

בזמנים אלו יש גאות מיוחדת בדרישה לברכות עבור מורות וגננות, סייעות ומטפלות, מלמדים ומגידי שיעורים, שוויגער'ס וסבתות, בוסים ועסקנים ועוד היד נטויה.

בימים שקודמים לפורים, אני מניחה בצד את מרבית העיסוק שלי בעריכה לשונית ועסוקה בלחפש מן הגורן ומן היקב חרוזים פשוטים ומשובחים עבור מילים ומושגים שלא שיערום אבותינו.

כך למשל, אין ספור ברכות בפורים האחרון סיימתי בבית הבא: "פכתח לכם ד' אוצר כל טוב / כמו אז בימי הפורים בפרס ומדי / ויתקיים בכח תמיד מאמר הכתוב / והריקותי לכם ברכה עד בלי די!" (הזכויות לא שמורות ואפשר לעשות שימוש חופשי בשורות אלו במשלוח המנות שתשלחו בפורים הבא). לקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו הבא עלינו לטובה, אשתמש לא אחת בשורות הפזמון: "למרגלות ההר עמדנו כאחים / לקבל תורה מסיני / ואמר אז ה' לרבבות מלאכים / חזו חזו בבני" (גם כאן הזכויות לא שמורות!).

לא פעם נראה הפתיח לשיחה טלפונית בתאריכים הקריטיים כך: "שלום, הגעתי לרוחי ליכטנשטיין?", ועל פי ההיסוס בקול והנימה

הישגיות

מקובל היה להתייחס לעבודה כ"אדם לעמל יולד". ככה זה. עונש. גזירה. בזיעת אפיק תאכל לחם. עם זה - היה ברור ש"גיע כפיך כי תאכל - אשריך וטוב לך". כשהדגש היה על העבודה עצמה, על הסבל, על הכוחות המושקעים בעבודה - הייתה נכונות והשלמה לעבוד. ההישגים היו משהו שאי אפשר היה לשלוט בו, והיה ברור שאי אפשר. **היום התוצאות מגיעות מהר כל כך עד שנדמה לנו שהן בהישג ידנו, בכוחנו, בשליטתנו - וכאן נוצר מעגל הלחץ.**

במקום להתרכז בחלק שלנו שבעבודה - ביושר, בהגינות, במקצועיות - אנחנו מעבירים את הפוקוס אל התוצאות, אל הבונוסים, אל השכר ואל הרווחים. לפעמים אל האגו ואל הכבוד. ההתנהלות הזו גובה מאיתנו מחיר כבד ויוצרת סטרס ומתחים.

לעבוד פחות / לעבוד יותר

איזון בחיים מושג דרך ההתייחסות המדויקת את **המאמצים** שאנחנו משקיעים ואל **התוצאות**. נכון שעלינו לעשות יותר, אבל ש לנו כלים שייסייעו לנו בכך. נכון שהעומס המוטל עלינו גדול, אך את העבודה שאת מבצעת עם המחשב ביצעו לפני דור או שנים חמישה אנשים או חמישים, או שבכלל לא ניתן היה לבצע את העבודה הזו.

ברור שאנחנו עובדות קשה!

העבודה המדויקת תהיה להבין שעבודת הנפש שלנו היא לשמח ב עבודה, להרגיש חדות יצירה, לשים לב לדברים שאנחנו עושים ולהודות על כל מה שבכוחנו לעשות, כי העולם הזה הוא עולם המעשה.

עשר דקות שבעצם זה לא הפתרון, התחלתי להירגע ורק אז סוף סוף נפנית לתכנן בראשי ברכה על פה, לזכור אותה וללמוד אותה, ואז להוריד אותה אל המסך השחור שמולי בתקווה שהיא אכן נכתבת. והיא אכן נכתבה.

בתקופה הראשונה כך עשיתי. למדתי ברכות של עשרים ואף שלושים שורות בעל פה (כן, יש כאלו שרוצות כאלה מגילות...). היום זה כבר יותר מיומן, אני תמיד מתכננת רק שורה או שניים קדימה והברכה הולכת ונרקמת בסיעתא דשמיא על גבי הדף הריק שפתוח לפני.

העבודה נעשית מורכבת יותר כאשר מבקשים ממני להתאים מילים למנגינה. או אז עלי ללמוד את המנגינה הנשלחת אלי בקליפ (ויותר טוב שלא תשאלנה אותי מה דעתי על המנגינות החדשות הרווחות היום בשוק, כי הקיתונות שאשפוך כאן יהיה נושא לטור בפני עצמו בן חמישים פרקים לפחות!). כבר היה שיר שהייתי צריכה לשמוע אותו חמישים פעם כדי לקלוט מה הייתה המנגינה, ועד היום אני לא בטוחה שהייתה שם מנגינה... היום אני כבר משופשפת יותר. כאשר אני רואה שהמנגינה היא בלתי קליטה אני מיד מציעה ללקוחה כמה מנגינות 'נורמליות' מהארסנל שאני מכירה ואוהבת, ועל פי זה מחברת את השיר ביתר קלות. ההזמנות הן בעיקר לקליפים שמבקשים לעשות לבנות בת מצווה, בהן שוטחים את מעלותיהן ושבחיהן בצירוף תמונות, מצגות אנימציה, מולטימדיה ואף הקלטה איכותית באולפן.

כשפעם טינית את עמדותי על שיגעונות הדור בפני אחת האחיות שלי, היא אמרה לי שיש לה גיסה מרובת בנות בלי עין הרע, שביום בת המצווה שלהן, היא מלמדת אותן להכשיר בשר! מה אומר לכן, אם על זה הייתי צריכה לחבר שיר הייתי עושה זאת בכיף! ניחוח של אידישע מאמע אמיתית נוסף לי מן הדבר הזה ולישרים נאווה תהילה!

הבלתי מוכרת אני מייד משיבה: "כן, למי את רוצה ברכה ומה את נותנת?". בדרך כלל יש כאלו שרוצות להתאים את תוכן הברכה למתנה המצורפת אליה.

כשבוע וחצי לאחר שהתעוורתי התארס אחד מאחי הקטנים (אגב, זהו שידוך שרציתי מאד עבורו ונראה לי עד היום שאמא שלי החליטה ללכת על זה כדי לשפר לי את מצב הרוח של אותה התקופה...). באופן

טבעי פנתה אלי אימי ובקשה איך לא, ברכה לכלה. כנושאת באחריות לשידוך ומתוך הכרה במחויבותי להמשיך ולשנע אותו על פי כל כללי הטקס המקובלים, ביקשתי שיפתחו לי דף נקי במחשב והתחלתי לכתוב.

באופן ספונטני קלחה השורה הראשונה כמעט כמו בדקלום. משהו בסגנון: "לרגל אירוסייך בשעה טובה ומוצלחת". אבל אז באתי לכתוב את השורה השנייה, ובאופן אינסטינקטיבי שלחתי מבט למסך כדי לקרוא מה כתבתי ולהתאים את החרוז למילה שבה סיימתי את השורה הראשונה. אבל כל מה שראיתי היה כמובן שחור משחור.

אין לי מילים כדי לתאר את תחושת התסכול שאחזה בי באותו רגע.

מה בסך הכל אני מבקשת, שיקריאו לי מילה אחת? למה זה צריך להיות כל כך מסובך?

באותם רגעים הייתי לבד בבית, לא היה לי את מי להזעיק כדי להקריא לי את השורה שכתבתי.

בלחצי כי רב ובייאושי התהומי, ניסיתי לשחזר במוחי הקודח מה השורה שכתבתי, ועל פי חוק מרפי הפועל

באופן מדויק ברגעים מסוג זה - לא הצלחתי, פשוט לא הצלחתי להיזכר מה הייתה השורה! במקום זה שטף את פני ים של דמעות, ובמקום לכתוב מחדש את השורה (דבר שאני עושה היום עשרות פעמים בתוספת הערה: למחוק את השורה הקודמת כי אני לא זוכרת מה כתבתי שם...) - התמכרתי לרחמים העצמיים בהנאה מושלמת ולא הרפתי מהם. ים הדמעות נשטף מעיניי ללא הרף, וכשראיתי אחרי

העבודה נעשית מורכבת יותר כאשר מבקשים ממני להתאים מילים למנגינה.

”אני מרגישה צורך בחיזוק”, פונה **מירי**, ש שמה חסוי כמובן. ”התחלתי עבודה חדשה, ואני נדרשת לשבת בחלל אחד עם כמה שאינם שומרים תורה ומצוות ואישה חרדית אחת. שאלתי רב והוא אמר להתחיל ולבחון כיצד מתפתחים הדברים. היום שאל אחד מהעובדים בחדר אם אפשר להשמיע קצת שירים ברקע.

ח שבתו שזמרים כמו ישי ריבו מתאים. כאלו שאני יכולה לשמוע, וגם הם יכולים להתחבר לסגנון. אבל אז התערבה מן הצד ה מזכירה והודיעה בתוקפנות: ’תקשיבי, את לא יכולה לשנות משרד שיש בו נהלים חברתיים כבר עשר שנים. מאז שבאת כל השאר לא יכולים לשמוע שירים ברקע וזה מכריע להם מאד’.

הודעתי לה שאני לא יכולה להתגמש בזה. זה עניין עקרוני, אין לי דרך להסביר אותו, אבל אני לא יכולה לשמוע שירים שאינם חרדיים.

חזרתי על ההצעה שלי להשמיע מוזיקה חרדית כלשהיא, אבל היא לא התקבלה.

אני לא מוכנה לעבוד לצלילי מנגינות שכאלו. אני אמא יהודיה ויודעת שמילות השירים נספגות ופוגעות בקדושה. לא אמכור את הרוחניות שלי תמורת פרנסה. מ סביב אומרים לי שאולי אני קיצונית מדי, שאני לא יכולה להפסיד את מקום העבודה. ואני שואלת, מי צודק?”

השירה האלה

**מה בנוגע לשירה אחרת?
ומה הקשר בין השירה אלינו-
עובדות חשבונאות, משרד והייטק?**

**מוזיקה מלווה אותנו לכל מקום,
גם לעבודה.**

**ולפעמים, מסתבר, היא חלק
בלתי נפרד מהעבודה האמיתית שלנו.
על מוזיקה מרוממת, מוזיקה זולה,
על שירת הנשמה ועל תופים שמרימים
רק רגליים, בכתבה הזאת. תרצו,
תלחינו קטעים נבחרים.**

אסתי כץ

”אני מורה מקצועית בתיכון ממ”ד”, כך **רותי**. ”בקרוב מתוכננת הצגה והכתרה של בנות י”ב בהפקת ענק. התלמידות שלי מופיעות ומאד רוצות שאשתתף. בתחילה היה לי ברור שאני באה, כי זאת אולפנה לנשים בלבד. אבל אחר כך חשבתי אולי התכנים בכל זאת לא מתאימים ל”שמורה”. לדוגמה השירים הישראליים... רציתי להתייעץ”.

עדינה מבררת: ”אני עובדת במשרד פרסום שמשתייך למגזר דתי-לאומי. בחדר שאני עובדת בו ישנן דתיות ברמות שונות וכמה חילוניות. אחד הדברים המציקים לי ביותר הוא נושא השירים. הן משמיעות לא פעם שירים חילוניים, הסברתי להן שזה מפריע לי והן הנמיכו קצת וחוזר חלילה. הבאתי אוזניות מהבית ואני מנסה לשמוע בהם שירים ’משלנו’, אבל עדיין ישנם זמנים בהם אני שומעת פסיבית... מה ניתן לעשות?”

”אני יושבת בחדר שבו הרדיו דולק כמעט כל היום”, זאת **נעמי** ”בימים רגילים אני מחפה על הרעש בעזרת מוזיקה באוזניות כדי שלא להקשיב. אבל עכשיו ספירת העומר... האם מותר לי להאזין למוזיקה שקטה או קלאסית כדי שלא לשמוע את הרדיו?”

שירים, שירים...

איזה יופי הם יכולים להתנגן לנו באוזניים, באיזו עוצמה הם יכולים לפרוט על הנשמה, אבל דווקא במקום בו נמצא הכוח, נמצאת גם ההתמודדות, ואם יש להם יכולת לפרוץ אל התודעה, לנגן על הרגש, אנחנו צריכות להיות זהירות בהם על אחת כמה וכמה.

מה כוחה של שירה? כיצד מסננים תווים? **הרבנית רות שמש**, **הרב הלל פלאי ומירי ישראלי** מתייחסים, כל אחת מפינתו שלו לשאלות הללו. הפעם יש להם רמקול דווקא כדי לדבר. שירים, בסוף.

שיר ומנגינה: יש כוח.

”לשירים יש כוח עצום”, אומרת **הרבנית רות שמש**. היא מתייחסת בעיקר לכוח השלילי וההרסני של שירה אסורה. ”הרמב”ם אומר שלשירי עגבים ישנה השפעה הרסנית על נפש האדם. הוא מחדד ומדגיש שגם אם האדם לא יודע כלל מה הוא שר ולא מה משמעות המילים שהוא מזכיר בשפתיו, השירים הללו מעוררים בו תאוות ורגשות אסורים. בעל השולחן ערוך אומר ששירי עגבים מגרים את היצר הרע. היצר שייך לתת המודע שלנו. גם כשהשירים מושמעים ברקע ואנחנו כביכול מעלימים מהם עין, הם חודרים פנימה ופועלים אותה פעולה.

היצר הרע של כל אחד מאתנו צריך להיות שמור וארוז בקופסה. כן, אנחנו זקוקים ליצרים כדי לעורר בנו תאבון לאכול, כדי להתקיים, אבל אותו היצר צריך להישאר בקופסה עד לרגע בו נבקש ממנו להגיח ממנה.

אדם משתמש בדחפים הפנימיים שלו למה שהוא צריך, ומעבר לזה לא מוציאים את היצר מהקופסה החתומה הזאת.

השירים הללו מוליכים טבע רע, גם אם לא מבינים אותם. השירים הללו מלבים את היצרים ומחוללים שמות שם בפנים. השירים הללו, כמו לדיבור שיש בו ניבול פה חלילה, עלולים להפוך שבעים שנה מטובה לרעה”.

**אני לא מוכנה
לעבוד לצילי
מנגינות שכאלו.
אני אמא יהודיה
ויודעת שמילות
השירים נספגות
ופוגעות בקדושה.
לא אמכור את
הרוחניות שלי
תמורת פרנסה.**

שיר ותפילה: יש קשר.

את ניגוניו של **הרב הלל פלאי** כולנו מכירות

’מתיקות התורה’, ’שירו למלך’ שאי סביב עינך- אלו רק דוגמאות לשירים שיכולים להעלות בנו דמעות בעיניים, שירים שמניחים את המילים שלהם בנקודה המדויקת בלב.

התורה? האם הוא מוסיף ומרבה כוונה ומחשבה בתפילה? האם הוא מרומם את הנפש היהודי המתענג על ה' ועל תורתו?

גם בניגון על פסוקים ומאמרי חז"ל, הניגון אינו אלא אמצעי וכלי שרת לפסוקים. לכן אם על ידי הניגון נוספה לנו הבנה במילות הפסוקים, אם אנו מרגישים לפתע חיבור עמוק יותר של הלב למשמעות הדברים, או שהודות לניגון נולדים בנו רגשות המבטאים תוכן מילות הפסוקים- הרי שיש לנו כוח אדיר להגיע לאהבת הבורא ולעבודת הבורא. אבל אם לא- אז ...

האמת היא שרק במבט שטחי אפשר לטעות בין המוזיקה הנוגעת בנפש ומשרה עליה שמחה, לאותה מוזיקה זולה שלא תיתכן שום תקשורת בינה לבין הנפש. אותה מוזיקה פונה באופן ישיר לחלק החיצוני של האדם - הגוף, הרגלים. היא מתאפיינת בווליום גבוה ובמקצבים שהמכנה המשותף שלהם הוא 'לדפוק את הראש', ויוצרת פעולה מאוד דומה לשתיית אלכוהול, התחושה כביכול היא של שמחה ושחרור, אבל בדיוק מהמקום ההפוך של שירת הנפש. אותה מוזיקה מטורפת פשוט דוחקת תחושות העדינות של הנפש ומשליטה ברגל גסה את הפורקן וההפקרות.

הרב וולבה היה אומר שההבדל בין שיר קדוש לשיר ממקור טמא הוא התגובה של השומע. אם הוא מתחיל להתנועע בתנועות תפילה מראשו, מקורו מהקודש, ואם מתחיל להזיז הגוף והרגליים, בידוע שאין מקורו בקודש. אני מעדיף להימנע מלהשתמש בדוגמאות מפורשות אלא לעסוק בתופעה, ובהחלט מעבר לסגנון המוזיקה והמקצבים, קיים קו משותף לאותה מוסיקה הפונה כדברי הרב וולבה לרגלי האדם - הרחק הרחק מראשו, הפסוקים - פסוקי הקודש של התורה והנביאים אינם אלא הכיסוי הדתי לאותה מוזיקה וולגרית ובוטה, בדיוק כמו הכיפה המכסה את קרחותי נערי הרחוב הממלצרים בחתונות".

האם קיים קשר בין המוזיקה הרווחת בכל דיסק חדש ומושמעת בכל חתונה לבין אותה שירה מופלאה המתוארת למעלה?

"זאת אכן השאלה הקשה. כואב לראות שכאשר מדובר על 'מוזיקה חסידית', פתאום נופלות כל המחיצות, כל ניגון מתקבל בסבר פנים יפות

כמו לחניו המדויקים של הרב פלאי, כך גם מילותיו. הוא מעמיק לשורשה של מוזיקה יהודית אמיתית: "מהו בכלל תפקידו של ניגון? לנגד עיני עומדים דברי המצודות דוד בתהלים על הפסוק (מט, ה) 'אפתח בכינור חידתי'. חידה היא דבר סתום וסגור, כיצד ניתן לפתוח חידה בעזרת הכינור? ומבאר: ואמר אפתח סתימת החידה ואפרשה עם הכנור שאזמר בה, כי בהכרעת הניגון יובן הדברים. הנה לנו הגדרה חדה וברורה למהות ניגון שפירושו ההבנה של הדברים. לאור זאת, הרי אין לך בית מדרש מתקיים בלא הניגון. ו'המגיד שיעור' הינו ה'בעל מנגן', שכן על פי ניגוניו יובנו הדברים..."

לשאלה - ניגון תמה, לתשובה - ניגון מיישב, לראיה - ניגון מסייע, לדחייה - ניגון סותר. ישנו שיר המיוחס לגאון רבי מנחם זעמבא הבנוי כולו על ניגון של לימוד סוגיא, החל מתחילת הלימוד הרגוע, הניגון מטפס ועולה - זו השאלה, וכשהוא יורד וכאילו חוזר למקומו הראשון - זוהי התשובה, וכן הלאה.

ידועה האמרה המיוחסת לבעל ה'שפת אמת': שנשים חיות בזכות הניגון. שהרי הגמרא בקידושין (ל"ד) מקשה: 'ונקיש מזוזה לתלמוד תורה' כלומר נפטור נשים ממצות מזוזה כשם שפטורות מתלמוד תורה. ועונה הגמרא: לא סלקא דעתך דכתיב למען ירבו ימיכם, גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי! וכוונת הגמ', שלא יתכן לפוטרו ממצוה, משום שעל מצות מזוזה נאמר 'למען ירבו ימיכם', וכי רק אנשים צריכים חיים, ונשים אינן צריכות חיים? אמר ה'שפת אמת', שכל פירוש זה הוא רק משום שהניגון של 'נשי לא בעי חיי' הוא בתמיהה, ולא - חלילה כקביעה שינשי לא בעי חיי! צא וראה מהו כוחו של ניגון..."

אלו קולות הניגון הערבים והמתוקים מכל הניגונים שבעולם, הבוקעים ועולים מפיותיהם הטהורים של בני התורה, הממיתים את עצמם באוהלה של תורה. וכמו בבתי המדרשות, כך בתפילות בהיכלי הישיבות ובבתי הכנסיות. ניגוני התפילות שיסודותם בהררי קודש, שנקבעו בתפילות כל השנה, ובמיוחד בתפילות הימים הנוראים, כחלק מנוסח התפילות".

אם כך, לניגון כוח רב והכוח הוא לטוב מאד או למוטב, חלילה.

איך נדע להבדיל בין שירים שירוממו את הנפש וישמחו את הנשמה, לשירים שיפעלו בנו להיפך?

"לאור דברי רבותינו המובאים כאן יש לנו אמת מידה בה נוכל לבחון כל ניגון. האם הוא אכן הוא משמש ככלי קודש להגביר מתיקות וערבות נועם רינת

יכולה להביע עליו דעה. למוזיקה יש כוח לעורר את הרגש. המוזיקה עליה אנחנו מדברות מכילה בתוכה שני חלקים: ישנה המנגינה וישנן המילים. לעיתים, המילים לא משהו, אבל המנגינה נכנסת עמוק ללב ומעוררת תפילה, בלי קשר למילים. מנגינות שאנחנו שומעות עשויות לגרום לנו לתחושת פורקן, בלי שנדע להסביר ולתאר את מה שאנחנו חווים באותו רגע. מנגינה יכולה לעורר אותנו לתפילה ואפילו להביא דמעות בעיניים. לא אלך בעצמי להאזין למוזיקה לועזית, כי הסיכון גדול מדי. אבל ישנם כמה וכמה סיפורים על אדמוריים חשובים כמו הרבי מקאליב שנשבו מקול שירתם של רועי הצאן והביאו את הניגון לבית המדרש.

אולם, לחלק נכבד מהמוזיקה הרווחת היום כלל לא ניתן לקרוא מוזיקה. ל'פופ' יש קצב מהיר, הוא מהנה, וגם מעורר התנגדות גדולה. בצדק. פופ זה קצב, לא מוזיקה, וכשמלבישים עליו מילים 'משלנו' אז לא הייתי אומרת שזאת מציאה גדולה, אבל אני מודעת לכך שלעיתים זה מעין כפית הסוכר במאכל המר. כי אם המילים חזקות ומחברות אז לדעתי, כן, יש להן השפעה."

אנחנו כבר לא מדברים על שירים רחוקים, ממחוז אחר. אנחנו מדברים על שירים שבאו לכאן וחבשו כיפה, מנגינות אינדיאניות שהייתה להן עדנה. לא תמיד מצליחים לומר עליהם 'אסור'. האם אפשר עליהן 'מותר'?

"אני מדברת על הנושא בזהירות רבה", היא מגיבה. "מחד, אכן ישנה סכנה, אך מאידך לא תמיד ניתן להחזיר את הגלגל לאחור ולשכנע את בנות הנעורים לשיר כמו ששרנו פעם.

זוכרת שהוזמנתי לאחד הסמינרים, הונחיתי לשיר גם שירים עדכניים לפי בקשת הבנות. עם הזמן, לאט לאט הבנות עצמן הובילו אותי לשירה עדינה יותר, שקטה יותר, רגשית יותר, עד שעמדנו יחד במעגל ושרנו שירי רגש.

אז כן, לפעמים יש צורך להתחיל ב'פופ' החרדי הזול כדי לחבר את הבנות. תלוי, כמובן מי הקהל.

ההתאמה בין סגנון הקהל לסגנון המוזיקה היא הכרחית כדי לחבר את הקהל למקומות הנכונים. כיוון שבסופו של דבר זאת המטרה שלי- להביא לחיבור-אני הולכת בין הטיפות.

האמת היא שרק במבט שטחי אפשר לטעות בין המוזיקה הנוגעת בנפש ומשרה עליה שמחה, לאותה מוזיקה זולה שלא תיתכן שום תקשורת בינה לבין הנפש.

ובכבוד מלכים, ובלבד שהולבש על פסוק, ואם בין לבין יש תוספת של כמה מילים בלתי מובנות באידיש, הרי אין לך שיר חסידי גדול מזה... נוצר מצב שבו הקשר היחיד בין השירים לבין החסידות, אינו אלא ההברה החסידית האומללה... או - גרוע מכך - הפסוקים שנפלו 'קרוב' לניגונים הללו.

מזדמן לי רבות להיות בצוותא עם בני ישיבות ברגעים נעלים של שירה וניגוני רגש. שורה שם אורה מופלאה של רוממות הרוח והשתפכות הנפש. לעומת זאת כאשר התפיסה של מארגני האירוע הוא הצורך להעביר עוד ערב באווירה דתית - או סוג של 'בידור חסידי', מפרסמים מודעות בהם קוראים לבחורים לערב 'זיץ' עם 'מנגל', הבשר עודנו בין שניהם והשירה הופכת להיות מנגינת רקע לסיר הבשר... לא פלא שבצורה כזו אין לבחורים שום דרך להשיג איזשהו חיבור וקשר אמיתי לשירת הלב והנפש, והתוצאה הישירה לכך היא המבט השטחי והרדוד הקיים בתעשיית המוזיקה החסידית'.

חדשים לבקרים נשמעות מנגינות שלא זו בלבד שאין כל קשר ודמיון בין הניגון למילות הקודש, אלא שמחברים מנגינות ש יגעון וטירוף ומגייסים המקראות עצמם על מנת לשרת המטרה, איך עושים זאת? תופסים תיבה אחת של פסוק שאין בה שום משמעות כשהיא עומדת בפני עצמה (בשונה מ'הטוב' או מ'רחם') ומתחילים פשוטו כמשמעו להתעלל בה. קיימות שתי שיטות התעללות - או לחזור על אותה מילה שוב ושוב - תופעת ה'מה-מה-מה', או גרוע מכך - מפרקים את המילה לחלקים - תופעת ה'יו-יו-יו-מם', והנזק הוא אותו נזק למילים ולשומעים"....

**כעם זהיום:
יש אייזוק?**

"הקשר בין המוזיקה לנפש הוא קשר כתוב ומתועד" אומרת **מירי ישראלי**, החתומה על כמה מן השירים שהפכו לנכסי צאן ברזל בציבור, כמו: "אמא תגידי לי" למשל. "זהו קשר אובייקטיבי, שאני כלל לא

כל ניגון שאין במילותיו דופי והקהל יבקש ממני לשיר- אשיר אותו. אבל שירים שאין בהם חיבור ואין בהם תוכן- לא יעלו איתי על הבמה.

משהו צריך לשאת את השיר- או המוזיקה או המילים. אם אין מי שיישא אותו- אין כלום. ואם יש משהו גרוע שנושא את השיר הזה- אזי השיר גרוע מאד...

אני חושבת ששיר עם תוכן בעייתי עלול להיכנס פנימה ולהיספג בעוצמה ולחולל נזקים גדולים מאד בנפש.

הוזמנתי להרצאה באחד מבתי הספר בפלטבוש והתבקשתי לדבר עם הבנות על המוזיקה שכדאי לשמוע וזו שצריך להתנזר ממנה.

לא נתתי לבנות כללים, לא הכנתי להן טבלאות של מותר ואסור. המסר של ההרצאה שלי הייתה שה' יתברך הוריד אותנו לעולם עם כוח בחירה עוצמתי, ונתן לנו גם הבנה פנימית ובינה עמוקה שמנתבת אותו. מה שנכון לאחת- לא נכון לאחרת, ומה שנכון לאחרת- לא נכון לחברתה.

כן, שירים שיש בהם חוסר צניעות או טומאה אסורים לכולם, אבל מה קורה אם צועדים ברחוב ושומעים שיר מתנגן ברקע? האם עלי לברוח משם או שאפשר להשאר ולהתעלם? אלו שאלות המסורות לליבה של כל אחת.

'אני לא יודעת מי את', אמרתי להן. 'ואת צריכה לחפש את הקול הפנימי שלך ולתת לו נוכחות'.

באופן אישי כזמרת וכיוצרת, באומנות שמחד היא גבוהה כל כך, ומאידיך אין לה גבולות, אני מחפשת את הגדרות האישיים שלי ומציבה אותם (בכל מה שמעבר לגדר ההלכה, כמובן). ישנן המון זמרות חרדיות שמעלות את שירתן למדיה בכל מיני אופנים של היתר. אני לא מסוגלת לעשות זאת. כך אומר לי הקול הפנימי שלי, ובכלל לא משנה לי מה עושות אחרות. אני גם קיצונית בקשר לנוכחות טכנאים בזמן

שאני שרה. זה לא מרגיש לי טוב. ואין לי כאן שאלה הלכתית, אני יודעת את התשובה לבד.

הוא הדבר בסוגיות אחרות שקשורות לשירה. ככל שאת מרוממת יותר, ככל שאת מחפשת להתחבר ולהתקשר דרך השירים שאת שומעת, ואפילו רק

כרקע לעבודה, תמצאי לך את השירים המתאימים".

שאלנו גם את הרב פלאי: "אחרי הכל, גם עולם המוזיקה החרדית והחסידיית יודע תמורות ולא ניתן להישאר לגמרי מאחור. מהו הקו המנחה אתכם ביצירת מוזיקה יהודית חדשה? עד היכן ניתן לשנות ועל מה אסור בשום אופן לוותר?"

הוא הבהיר: "כל עוד המנגינה משרתת את המילים, כלומר - מפרשת ומבטאת את משמעותן, נוכל להתפשר גם אם המוזיקה עדכנית יותר. אבל כאשר מתהפכים היוצרות חלילה, ופסוקי הקודש הופכים להיות ה'קרוב' של המנגינה, אין לך חילול הקודש גדול מזה.

לצערינו יותר ויותר אנו עדים לשיבוש הפסוקים ולחלוקת תיבה אחת לכמה וכמה חלקים על מנת שהמנגינה תתקוף את הפסוק מכל עבר...

באותה מידה, כאשר פסוק או מאמר חז"ל שמהותו תפילה ותחינה, והמנגינה כל כולה מבטאת את ההיפך, הרי שעל זה ודומיו נאמר בהחלט 'עשאוני בני ככלי זמר'.

וכשם שזאת התורה לא תהא מוחלפת, למרות שבעידן המודרני אנו נעזרים במאגרים ממוחשבים ואפילו בתקשורת אלקטרונית וכו', אבל צורת הלימוד ומהותה לעולם לא ישתנו, כך השירה היהודית התורה שיסודתה בבית מקדשינו ותפארתינו, תשאר לנצח שירת הלב והנפש, וכל דבר אחר אין לו ול'שירה' כל קשר ועניין".

**יצר ליצירה:
יש להבדיל?**

אם פעם אפשר היה לספור על אצבעות הידיים את היוצרים החרדיים, אם פעם כל מי שיצר מוזיקה חסידיית אכן היה חסיד על פי הגדרת המשנה, ומי שיצר מוזיקה חרדית אכן חרד היה לדבר ה', הרי שהיום דברים נראים כבר אחרת, ושוב עולה התהייה.

ש היתה לו לשירה ביקשו לתת לו את שאהבה נפשו בשעותיו האחרונות. החולה אכן שכב בעיניים עצומות ללא ניע וללא תגובה, אולם מיד כשהתחלתי לשיר ולנגן, פקח החולה את עיניו לאחר שלושה ימים של חוסר הכרה, ולחש בלא קול; 'תודה רבה'. אלו היו מילותיו האחרונות עלי אדמות..."

בכל זאת, הכרנו לאורך ההיסטוריה שירים שנגנבו מאומות העולם, וגדולי עולם רוממו וטיהרו אותם...

"אינני בקיא במנגינות שאינן יהודיות. אכן מקובל שגדולי החסידות גאלו ניגונים מגויים, ידוע גם שבמוזיקה המזרחית האותנטית ישנם ניגונים רבים של יוצרים ערביים, עם זאת ברור שנוכל לזהות ולהבחין במנטליות ובסגנון של קבוצות ועמים על פי המוזיקה שלהם. מקובל לומר שמנגינות יפות ועדינות יש לרועי הצאן, כי אלו אנשים החיים יותר את עצמם, רחוקים מהסביבה ומחברים יותר לבריאה, מאידך אנו נזהה 'כושי' לפי המוזיקה הקיצבית והצעקנית שלו.

בנוסף, השאלה מסיטה את הדיון לנושא נוסף, והיא הערצה לאישיותו של זמר או חזן רק בגלל קולו. נשתמש לצורך זה במילותיו המופלאות של רבינו יונה בספרו 'שערי העבודה'; 'שיידע האיש העובד ערך עצמו ויכיר מעלתו ומעלת אבותיו וגדולתם וחשיבותם וחיבתם אצל הבורא יתברך, וישתדל ויתחזק תמיד להעמיד עצמו במעלה ההיא ולהתנהג בה תמיד'. בני ישיבות שמסוגלים להשפיל את כבודם העצמי ולהריע ולשרוק לאנשים שהם לא היו מעלים על בדל מחשבתם לקבוע איתם חברותא... זה מגיע ממקום של ערך עצמי נמוך, תחושה של 'זנהי בעינינו כחגבים'.

נדגיש, מקובל בהחלט להביע התפעלות מיכולת השירה של זמר כמנגינתו של נגן או מסלסוליו של חזן, אבל מכאן ועד להעריך אישיותו של הזמר רק בגלל יכולותיו הקוליות, או בגלל ש'כולם' אומרים שהוא 'גדול הזמר', זו תוצאה של דמיון כוזב כאילו הם הזמרים - הגדולים, ניצבים מלא קומתם על הבמה, ואנחנו בני התורה בסך הכל יושבים על מקום צפוף בספסל שבבית המדרש... 'זנהי בעינינו כחגבים'. זו חובתו של כל בן תורה להכיר בערך עצמו, ולטעת בליבו שרק הוא וחבריו הינם נזר הבריאה, והכתר והכבוד הוא רק לחי עולמים ולאלו הזוכים לעבדו בלבב שלם ולהגות בתורתו."

ומה נשיר עכשיו, לסיום?

אם השיר מעורר, מרגש ומחבר, האם צריך לתהות אחר אורך הזקן וגודל הכיפה של היוצר שלו או המשורר אותו?

הרב פלאי עונה: "לדאבון ליבנו נשמע לאחרונה על הערצה או לפחות התעניינות מוזיקלית בשדות זרים, במידה ואכן יש באותה מוזיקה יופי וחכמה מוזיקלית והתעניינות, היא באמת ממקום הבנה מוזיקלית, אם כן העוון הגדול הוא מההשפעה הקלוקלת של תוכן השירים או של הזמר המבצע, והרי זה בבחינת אוכל נבילות לתאבון, במקרה כזה יתכן מאוד לפתח שיחה עניינית על כך עם מי שמבין את המשמעות והיופי של מוזיקה, ולנסות להסיט התעניינותו למוזיקה טהורה וכשרה ולמצוא בה את הכל, לעומת זאת כאשר המוזיקה אינה אלא צירוף של קטעי הברות וצעקות לצלילי מוזיקה אלקטרונית דופקת ורועשת, אם כן ההתעניינות והקשר מגיע ממקום רדוד ושטחי, במקרה כזה קשה מאוד ליצור נקודת התחלה לדו שיח על מוזיקה בכלל, ולנסות להוביל אותו לדרך אחרת.

שמעתי שרבי שלמה אלקבץ בעל הפיוט 'לכה דודי', בספרו 'מנות הלוי' על מגילת אסתר, כותב דבר נפלא; תינוק בן יומו חסר דעת לחלוטין, שאינו יודע מימינו לשמאלו, כשאוזניו שומעות שירה עדינה ורגועה, מיד נעשה גם הוא רגוע ושקט, כיצד מתרחש הדבר? ומבאר, שזה מפני שכל נשמה היוודת לעולם מגיעה מהעולמות העליונים, ובאותם עולמות שמעה הנשמה שירת המלאכים, והשירה הנשמעת באוזניו כאן בעולם החומר נוגעת בנימי נפשו ומחברת אותה לאותה שירה ענוגה מעולמות העליונים. וניתן להוסיף, שדווקא כעוט שאינו יודע דבר מהמתרחש סביבו, ועדיין לא נתלכלכו אוזניו בניגוני היפך הרוגע והשלווה, נכספת נפשו אל השירה העליונה הטהורה, אך ככל שהאדם גדל ונעשה מודע יותר לסביבתו, אז הוא עלול לאבד הרגישות העדינה שעמה נולד, וממילא כל אדם באשר הוא יכול בסופו של דבר לחזור לשורש נשמתו, ולמצוא האור והעונג בשירה - שירת המלאכים.

נסו נא לשמח חולים ובעלי ייסורים, אלו שכבר הזדככו במכאוב באותה מוזיקה חסידית טפלה, אלו בריות נאצלות שכל מה שפונה אל הגוף - לחיצוניות ושטחיות - כל זה לא מדבר אליהם, הם מבקשים חיבור לנפש ולנשמה, ואין המדבר אל הנשמה כמו השירה.

לפני כמה שנים התבקשתי על ידי בני משפחה של חולה שהיה מוטל על ערש דוי מחוסר הכרה, לבוא ולשיר ליד מיטת חוליו, הם הדגישו ואמרו שכבר שלושה ימים שהוא אינה מגיב לסביבה כלל. כיוון שהכירו את הקשר העמוק

שירת התורה

בשולי הכתבה ביקשנו מהרב הלל פלאי לספר את הסיפור העומד מאחורי הניגון הכובש והמרגש: 'מתיקות התורה', כדי שבחג השבועות הזה השיר יתנגן אצלנו עם רוברד נוסף ועשיר:

ואכן, ברוך ה', כך היה.

בחיידר גור בפתח תקווה הכניסו את השיר המוקלט למערכת הכריזה והוא נשמע כמו צלצול מדי סיום ההפסקה. בוקר אחד רואה אחד המלמדים יהודי חילוני עומד בשער החיידר ומסמן למלמד לגשת אליו. אותו חילוני פונה ומספר שלאחרונה יצא לפנסיה, ומאז הוא עושה מידי יום את הליכת הבוקר שלו באותה שעה בדיוק, כך שבכל יום מזדמן לו לעבור ליד חצר החיידר באותה שעה בה מושמע השיר.

'הניגון שובה את ליבי' - הודה האיש - 'אני מרגיש כאילו רגלי נדבקות למקום. אני מנסה בכל דרך להבין מילות השיר ולא מצליח, אולי תוכל בבקשה להסביר לי פשר המילים?'

מסתבר שההברה החסידית זרה לו לחלוטין ולא הצליח לתרגם המילים לעצמו. המלמד מתנדב לקחת דף ועט, רשם לו המילים וביאר לו אותם בעברית פשוטה ומדוברת. היהודי קורא את המילים ושואל בהתפעלות; 'אז זה בעצם שיר על התורה שלכם, ואתם כל כך אוהבים אותה עד שחברתם לה ניגון כה מיוחד?!

היהודי הלך לדרכו מוקסם ומתפלא, וכעבור שבועיים כאשר נפגשו שוב על יד השער סיפר היהודי החילוני בכנות: 'דע לך שמעולם לא למדתי תורה ולא היה לי שמץ של מושג מה כתוב בה, אבל אחרי שהבנתי שאתם כל כך אוהבים את התורה, החלטתי שאני חייב לדעת מהי התורה הזאת, ולכן התחלתי להשתתף בשיעורי תורה... שישים וחמש שנים של ניתוק הופסקו במחי ניגון אחד.

את המהפכה עשו מילותיו הזכות והטהורות של האור החיים הק', מילים המכילות בתוכם אהבת תורה שיקדה בליבו ובנפשו של האור החיים הק', אלא שבמקרה הזה הניגון מילא בשלימות תפקידו, לחבר את הלב והנפש - אפילו של יהודי הרחוק מהתורה - למילים הקדושות, והם אלו שקדשו את החומר והפיחו רוח טהרה בעולם."

"הניגון על מילותיו של האור החיים' הקדוש הוא בעיניי הניגון שהרגשתי בו בחוש - מתנה גמורה משמים שהגיעה אליי לאחר ייאוש.

התבקשתי להלחין ניגון למילים הללו לצורך אירוע גדול, כשהשיר אמור היה לעמוד במרכזו. למרות שאת מילותיו המפורסמות של האור החיים הק' הכרתי שנים רבות, מעולם לא העזתי לחבר עליהם ניגון. לא הצלחתי להעלות במחשבה בשום אופן ניגון כלשהו שיוכל לתת ביטוי ראוי ונכון ל'היו משתגעים ומתלהטים אחריה', ומשום כך גם לא ניסיתי להלחין. כיון שהגיעה בקשה דווקא למילים אלו, כשהמטרה הייתה חיזוק לימוד ואהבת התורה, נטלתי על עצמי את המשימה הכבדה מתוך אחריות גדולה ותקווה לס"ד להצליח במלאכה. ואכן הניגון החל לרקום את אט חלקים נוספים - מילה אחרי מילה 'מרגישים' 'במתיקות' 'ועריבות', עד שהושלם את הקטע הראשון של השיר.

אז הגעתי לקטע המרכזי של 'היו משתגעים ומתלהטים אחריה', וככל שניסיתי להתאים ניגון למילים נשגבות אלו, בשום אופן לא הצלחתי להביע ולהרגיש המשמעות הגבוהה של מילים אלו.

הימים עברו עד שהגיע הלילה האחרון שלמחרתו היה עליי להגיש את הלחן המוכן. ישבתי בביתי בשעת לילה מאוחרת, והגעתי למצב ייאוש גמור כאילו קיר גבוה מפריד ביני ואין הניגון, ואין לי שום דרך לפרוץ אותו להגיע אליו. וממקום התבטלות והכנעה פניתי לה' יתברך שהשיר והשבח שלו והוא 'הבוחר בשירי זמרה', ובקשתי ממנו להאיר את עיני ולפתוח את ליבי, לתת לי תוים ומנגינה.

ואז שמעתי את עצמי שר. הייתה לי הרגשה שהניגון לא יוצא מתוכי אלא כביכול מישהו אחר שר דרך גרוני, והשיר פורץ ממנו בלי שאתכוון. אחזה אותי התרגשות נוראה, ובאותו רגע היה ברור לי שזהו הניגון של יצירתו והווייתו הוא למילים אלו. לא היה לי שום ספק שהניגון הזה הוא כבת קול שמכרזת על אהבת ומתיקות התורה.

התנועה העזיבני

שבת 'הנבחרת' שמורה • פ' שחני

ניחוחות עבר

בחדר שלנו ראיתי בנות מקסימות... שיחות מעמיקות על נושא עבודה - בית, תפקיד האשה... דברים ששנים לא יצא לי לשבת ולדסקס עליהם...

היתה שבת מדהימה שגרמה לי להתרגשות גדולה ולחיזוקים עצומים בתור אחת שהחיזוקים של הסמינר ממש חסרים לה.

היא החזירה אותי לימים היפים בסמינר... הרגשתי ממש כמו אחרי ימים נוראים, עם כ"כ תובנות מדהימות ומסרים שנכנסו לחיים הכי חזק שישי!

לא תיארתי לעצמי באיזה רמה השבת החזירה אותי בבת אחורה יותר מ 10 שנים אחורה, לימי הסמינר (לדברים היפים והטובים שהיו בהם):

רוח גלילית

מיום שישי בבוקר נשבה רוח קסומה בציפייה לשבת ייחודית של ה'נבחרת'. הבנות התאספו במוקדים בירושלים, בני ברק ומודיעין עילית ופניהם לכיוון הפארק הלאומי 'אפולוניה', שם חיכתה להם ארוחת בוקר מפנקת בחיק הטבע אל מול גלי הים הנושקים לסלעים.

משם המשכנו צפונה לקראת שבת מרוממת באוירה מופלאה. קבלת שבת ברוב עם יחד עם הזמרת טובה אלימלך, שליוותה אותנו במהלך השבת כולה. סעודות השבת המפנקות במיוחד נערכו ברוב עם, מתוך התעלות של שירה ודברי תורה מהרבנים החשובים והרבניות.

מעין עולם הבא, זאת הייתה התחושה במחיצת הרבנית שרמן, שעצם השהייה במחיצתה ממיסה את כל המסכים המפרידים... שיעורים של הרב ארלנגר שליט"א בהם ארג באמנות את הרצון של כל אחת להתקרבות רוחנית, והביטוי המעשי שלה בחיי היום-יום, ודברי השקפה ורוח מהרבנית שחור - היוו מטעמי שבת קודש בעוצמות גבוהות.

עונג שבת, הרבנית שרמן נכנסה לאולם ומיגנטה את כולנו בחיוך האצילי שלה ובעיניה הטובות. לב מבין לב, וכך נפלו המחיצות והתפתחה שיחה מקרבת על אהבת הבורא, גם מתוך הקושי והצער. השיתופים והפתיחות הרבה, יחד עם השיחות האישיות והנוגעות ללב, השאירו את כולנו יחד עד שאפילו הרבנית לא יכלה לעזוב את האולם עד אחרי 3 לפנות בוקר.

דובדבן של הקצפת היה האוירה המדהימה והקשרים החדשים שנוצרו בין הבנות - קהילה איכותית ונבחרת...

בואו ניתן למשתתפות לדבר!

התנועה הז'ני

שבת 'הנבחרת' שמורה · פ' שחני

משהו יפה שראיתי אצל המון בנות :) הגעתי לשבת לבד וקצת חששתי איך יהיה, ותכלס כולם היו שיא הזרמות ומהממות והיה לי פשוט כיף

הפרגון, האהבה והכיף שהיה בין הבנות, לאה המון מזה בזכותך!! הצלחת לגרום לכולנו להתחבר יחדיו!!!

השבת נתנה לי המון חיזוק רוחני וחוויה חברתית מאד גדולה סוף סוף לראות בנות...

השבת בשבילי היתה כמו אויר לנשימה. אף פעם לא הבנתי מה המשמעות של קבוצות תמיכה וכאלה אבל פתאום ביליתי שבת שלימה עם אנשים שהבינו אותי, הזדהו עם הקשיים שאני מתמודדת איתם ביום יום והסיפורים והשיתופים והשיחות נתנו לי המון המון כח להמשיך לעמוד חזק על המקום שלי

נהייתי לשמוע הרצאות אחרי המון זמן של ניתוק מסוים..

החיים לפני השבת ואחרי הם בשבילי משהו אחר, קיבלתי המון!!

אזכור תמיד את האווירה הטובה שהשריתם, הרצון שיהיה טוב וברמה- עם חשיבה על הפרטים הקטנים ביותר:) תודה!

כיף של שבת. הרמה, החברות, האחדות, האווירה, הזרימה של כולן

נהנתי מהאווירה הכללית שהייתה, איך כל הבנות זרמו והייתה ממש תחושה של אחדות ונעימות וזרימה אמיתית ואוהבת.

לשמוע את הרבנים והרבניות, ולראות את הבנות האיכותיות, והשירה המשותפת, ממש ניקוי אבק לימים מקסימים של פעם.

לא אשכח את החיוך, החשיבה על הזולת, הדאגה שיהיה לכולן חדר לשהות בו.

הכי משמעותי היה האווירה הטובה, השירה המדהימה והחמימות שכולם הזרימו בלי סוף

נהייתי מאד מהגון באוכלוסיה, גילאים וסגנונות ובאווירה החיובית שהיתה בין כולם

את המנגינה הזאת אפשר להפסיק כלי לקבלת החלטות תעסוקתיות

אני מחפשת עבודה, וב"ה אחרי תקופת יובש יש לי כמה הצעות רלוונטיות על הפרק. קשה לי לקבל החלטה מהי ההצעה המתאימה ביותר עבורי. לכל מטבע שני צדדים ובכל מקום יש את היתרונות והחסרונות שלו. קשה לי להחליט מה עדיף על מה. אשמח להדרכה מהם הדברים שחשוב לקחת בחשבון בבחירת מקום עבודה וטיפים לבחירה מושכלת ומתאימה.

אז מהם השיקולים בבחירת מקום עבודה?

ראשית, ישנם השיקולים הערכיים. שיקולים אלו, כשמורות' מהווים עבורנו קו אדום. במידה והם לא יתקיימו, בעד כל הון שבעולם, נוחות או התאמה מירבית לא נתפשר עליהם. לדוג': מקום עבודה שלא מתאים לאורח החיים החרדי, או מקום עבודה שתחום העיסוק שלו סותר את הערכים שלנו וכדו'. כשברור לנו מהם העקרונות וסולם הערכים שלנו בקלות רבה נוכל לסנן את מקומות העבודה שלא מתאימים לנו ולהשאיר כהתלבטות רק את מקומות העבודה המתאימים לנו מבחינה ערכית.

השיקולים הנוספים בבחירת מקום עבודה, הם שיקולים טכניים. אותם נוכל למפות ולהגיע למסקנה מה מתוכם משמעותי לנו עם מכלול הצרכים והמאפיינים שלנו.

ישנם השיקולים הסביבתיים, כמו: קרבה גיאוגרפית למקום העבודה, הסביבה הפיזית והחברתית של מקום העבודה, שעות העבודה. רמת השכר, יציבות מקום העבודה ועוד.

ישנם השיקולים האישיותיים הבודקים האם מקום העבודה הוא מקום המתאים לכישורים, להעדפות המקצועיות ולמאפייני האישיות הספציפיים שלך.

שלום וברכה,

אין שמחה כהתרת ספקות. בכל ספק שהוא, כאשר יש צורך לקבל החלטה ולבחור בין כמה חלופות, סליל המחשבות שלנו נוטה להסתבך. הרגש מתערב ומקשה עלינו להגיע להכרעה ברורה מה נכון לנו לעשות. וגם כשב"ה מדובר ב'צרות של עשירים' מהסוג שלך, עדיין הספק המנקה, מבלבל ומסיח את הדעת בעת ביצוע המטלות השוטפות ופוגע באיכות השינה ובמנוחת הנפש שלנו.

את מרגישה אי בהירות שמקשה עלייך לקבל את ההחלטה הנכונה לך בבחירת מקום עבודה. אנסה בכתבה זו בע"ה לעזור לך לשפוך אור על הדברים ולהגיע להכרעה המתאימה.

בבחירת מקום עבודה ישנם שיקולים רבים והם שונים ומשתנים מאחד לשני. לאחת משמעותי מאד מקום עבודה עם שכר גבוה, גם במחיר של עבודה סזיפית וקשה. אחרת תסכים להתפשר על שכר נמוך ובלבד שהעבודה תאפשר לה לממש את הכישורים שלה ויהיה שם אופק של התפתחות מקצועית. כדי שתוכלי לעשות את הבחירה האישית שלך, חשוב שתכירי את עצמך, תביני מהם השיקולים המנחים אותך בבחירת מקום עבודה מתאים ותתבונני בצורה אובייקטיבית האם הם מתקיימים בכל אחת מהצעות העבודה הרלוונטיות לך וכך יהיה לך קל יותר בע"ה לקבל החלטה מושכלת.

כדי שיהיה לך קל להגיע לשיקולים האישיים שלך בבחירת מקום העבודה, ממליצה לך לערוך תרגיל כתיבה בו תציפי את השיקולים שלך מהתת מודע אל המודע. קחי דף ועט, או שבי מול המקלדת ותמשיכי בספונטניות וברצף של 5 דקות לפחות את המשפטים הבאים:

בעבודות שעבדתי עד היום היה לי טוב כי...

בעבודות שעבדתי עד היום פחות אהבתי ש...

הצעת עבודה X/Y/Z קוסמת לי כי...

הצעת עבודה X/Y/Z מעלה בי חששות כי...

חשוב לי שמקום העבודה יהיה...

אני לא מוכנה להתפשר על מקום עבודה ש...

מתארת לעצמי שמלאת עמוד או שניים לפחות, והצלחת להפתיע את עצמך מחלק מהדברים שעלו שם. קראי שוב במתינות ונסי לגלות מתוך המונולוג הארוך הזה מהם השיקולים המרכזיים שלך בבחירת מקום עבודה ולרשום אותם כרשימה. לדוג': אם כתבת שהצעה X קוסמת לך כי הציעו לך שם משכורת מעולה וגבוהה משמעותית ממה שאת מקבלת כיום וגם ימי מחלה וימי החופשה שם הם מעבר למוגדר בחוק + פינוקים נוספים של סבסוד ארוחות, דמי הבראה גבוהים וכדו', את יכולה לתמצת מכאן את השיקול: רמת שכר ותנאים סוציאליים.

הכנת רשימת שיקולים? בחרי מתוכם את ששת השיקולים המשמעותיים לך ביותר. במידה וקשה לך להחליט מי מתוך השיקולים יזכה להיות ברשימה הנבחרת ומי מהם יישאר מאחור, עמתי שני שיקולים שנראים לך דומים מבחינת המשמעות שאת מייחסת

להם בבחירת מקום עבודה, אחד מול השני באופן הזה: במידה ויהיו לי שתי הצעות עבודה דומות באחת מהן השכר יהיה גבוה אך הוא יהיה רחוק יותר ואצטרך שעת נסיעה לכל כיוון, לעומת מקום עבודה הקרוב לביתי מרחק הליכה רגלית אך השכר שם נמוך יותר, מה יקרוץ לי יותר?

במה קרוב להניח שאבחר?

סיננת ולטשת והנה לפניך ששת השיקולים המרכזיים שלך בבחירת מקום עבודה. אז אחרי שיעור הבעה הגיע הזמן לעבור לשיעור מתמטיקה...

קצת מספרים וחישובים, אך אל דאגה ניתן להיעזר במחשבון, המאמץ שווה ☺

קדימה! נמשיך. תני לכל אחד מהשיקולים שבחרת את המשקל היחסי שלו באחוזים, כאשר סה"כ על השיקולים להגיע ל-100%.

בשלב זה עלייך לחשוב היטב ולהקשיב כמובן גם לאינטואיציה שלך. קראי מספר פעמים את המשקל שנתת לכל אחד מהשיקולים שלך ובדקי האם הוא אכן משקף את המשמעות שאת מייחסת לו בבחירת מקום עבודה.

לדוג':

רמת שכר ותנאים סוציאליים 30%

אפשרות איזון בית עבודה 30%

קרבה גיאוגרפית 20%

אפשרות קידום מקצועי 10%

עבודת צוות 5%

יכולת השפעה על אחרים 5%.

מקובל עלייך? יופי. כעת, הגיע הזמן לבדוק בכל

אחת מהצעות העבודה הרלוונטיות לך, באיזו מידה מתקיים בה השיקול המשמעותי לך. כדי לעשות זאת בצורה רציונאלית ומושכלת, מומלץ שתעזרי בטבלה הבאה, לוח עזר להשוואת חלופות ע"פ פרופ' איתמר גתי.

כדי שיהיה לך קל להגיע לשיקולים האישיים שלך בבחירת מקום העבודה, ממליצה לך לערוך תרגיל כתיבה בו תציפי את השיקולים שלך מהתת מודע אל המודע.

מקום עבודה Z		מקום עבודה Y		מקום עבודה X			
תועלת	מידת התאמה	תועלת	מידת התאמה	תועלת	מידת התאמה	משקל יחסי	השיקול
				120	4	30%	דוגמה: שכר ותנאים
	XXX		XXX		XXX	100	סך הכול

איך עובדים עם הטבלה?

העתיקי את כל השיקולים והמשקל היחסי שקבעת להם לעמודות המתאימות בטבלה.

בכל אחת מהצעות העבודה רשמי בעמודת מידת התאמה עד כמה היא עומדת בדרישות שמציב השיקול הספציפי בבחירת מקום עבודה. לדוג': במקום עבודה X הציעו לך משכורת מכובדת ותנאים מעולים ולכן מידת ההתאמה במקום עבודה זה לשיקול השכר והתנאים תהיה 5. המשיכי באופן זה למלא את הטבלה.

בשלב הבא רשמי את המכפלה של עמודת "המשקל היחסי" ועמודת "מידת ההתאמה" בעמודת "התועלת".

אז תרגלנו היום בשיעור בעיות באחוזים ותרגילי כפל ועכשיו נקנח בתרגילי חיבור פשוטים 😊

בעבור כל אחת מהצעות העבודה ערכי סכימה של עמודת התועלת

ורשמי אותה בשורת הסה"כ.

העתיקי את הציונים שנתת לכל אחד ממקומות העבודה בסדר יורד, מהי ההצעה שקבלה את הציון הגבוה ביותר? מזדהה עם כך שהיא אכן עשויה בע"ה להתאים לך ביותר?

שוב, הקשיבי לאינטואיציה שלך. מה הלב שלך אומר? מתחבר ואוהב את ההחלטה?

בנקודה זו השכל והלב יכולים ללכת שלובי זרוע ויחד להוביל אותך להכרעה. מאחלת לך שד' ינחה אותך בדרך הנכונה. ובכל מקרה בו את מרגישה שאת מתקשה בשלבי קבלת ההחלטה, מומלץ שתעזרי בייעוץ תעסוקתי מקצועי.

בהצלחה רבה!

מיקוד והכוונה לתחומי תעסוקה מתאימים | כלים לקידום תעסוקתי | עריכת קורות חיים אפקטיביים | הכנה לראיונות עבודה ומרכזי הערכה | העלאה בשכר והתנהלות אפקטיבית בעבודה.

לתאום פגישת ייעוץ אישית:
פנינה וימר 052-7159747 | pninavimer@gmail.com

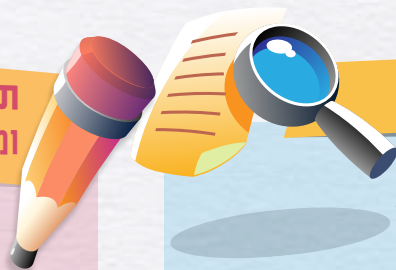
**איתך בדרך
לפרנסה
בכבוד:**

רבקי שפירא | יועצת מס

תמי פוטאש | אדריכלית ומעצבת פנים

שירה חדשה

חשבתם פעם על הפלא הזה של עולם הנגינה?

ש בעה תווים בסך הכל, והם יוצרים יחד אין ספור מנגינות.

איך זה קורה? משום שדי אם נשנה תו או שניים, והנה לנו יצירה חדשה, אחרת, אולי טובה יותר.

מה זה אומר לנו?

זה אומר שבאמצעות שינויים קטנים ניתן לעיתים לחולל שינויים גדולים.

זה מה שאנחנו עושים כשאנחנו מנתחים דו"חות ומנסים להוציא מגרעון או להגדיל רווחיות.

כשתמונת מצב בעסק אינה משיעה רצון, ואין די רווחיות ביחס להשקעה, ננסה לצלול פנימה ולבחון מה אינו נכון בבסיס הפעולה שלנו.

ע"י ניתוח דוחות העסק, ניתן לגלות מה טעון תיקון וכיצד ניתן ליעל ולשפר, ובאמצעות שינוי קטן להגיע בס"ד בפעם הבאה לתוצאה טובה יותר.

לפעמים די בהחלפת ספק, בשכלול שיטת גביה, בהוזלה על מלאים שתופסים מקום ופינוי מקום למוצרים רווחיים ועוד.

נופתע לגלות שדברים מהסוג הזה בהחלט משפרים את התזרים.

תשמעו סיפור, איך שינוי קטן גם סייע לרשת המסעדות KFC לצלוח משבר שכמעט גרם לסגירתה.

דוחות הרשת הצביעו על מצב עגום וכושל, והיא עמדה על סף פשיטת רגל.

בעלי הרשת החליטו לערוך נסיון אחרון להצלת העסק שלהם,

הם תרו אחר רעיון יצירתי שיוציא אותם מהמבוך העגום ויחזיר את הרשת לריווחיות ושגשוג. לשם כך, פנו לכלל בעלי התפקידים בחברה, החל מהמנהלים עובר דרך המוכרנים והמלצרים וכלה בעובדי הנקיון, והכריזו על פרס כספי גדול לעובד שימציא הצעת ייעול שתמצא כרווחית ביותר.

תכל'ס, ההצעה הזוכה היתה דווקא של קייטי, עובדת נקיון באחד הסניפים. היא כתבה על

דף משומן את הרעיון הפשוט והקל ביותר לביצוע, שהתגלה כרווחי ומשתלם ביותר: "צנצנות הרטבים שמוגשות יחד עם המנות, נזרקות ברובן בשלמות לאשפה, הפסיקו לחלקן חנם וכך לא תזרקו כסף רב לפח"

קייטי קיבלה את הפרס. והרשת ניצלה מסגירה.

גם בחיי יום אנו פוגשות את עצמינו, לעיתים, בחוויות שמעמידות מולנו מראה, ומלמדות אותנו שאנו רוצות מעצמינו משהו אחר, קצת יותר.

בין אם זה באמהות, בעבודה, במשפחה, בחברה או בעבודת ה'ה בשורה הטובה היא שפעמים רבות, די בשינוי קטן לשנות את פני הדברים.

מספיק צעד אחד על לוח המשחק כדי להביא לנצחון שלנו על האתגרים.

תו אחד שונה, ושירת החיים שלנו כבר תהיה שירה חדשה.

אפשר לכתוב גיליון שלם אולי כמה... על מה שעברנו בכל השנים.. מבחינה אדריכלית- עיצובית אני מתכוונת :) בואו נדבר על סגנונות, מה "הלך" אתמול.. מה היום ומחר.. יש סגנון מודרני, יש קלאסי, יש כפרי.. יש את הקו הנקי החלק, הבהיר המרגיע, יש את הכהה, שנותן את הטון, המעיז, המופרע.. יש את זה המשלב.. שמכניס גם וגם.. בואו נדבר על סוגים... אם פעם שיש היה נראה שיש, היום השיש נראה בגימור בטון חשוף.. קלפות גדולות בצבע לבן.. ומגירות ענק בצבע שחור.. וגם עוד

כמה נישות עץ...
יש דק ויש פרקט, יש גרניט פורצלן ויש שיש,
קיסר, קוראן וגרניט...
יש חיפוי של בריקים קטנים.. ויש פלטות ענק
של 120/180...
בעבר .. במאה ה-15 החלה תקופת סגנון
הרנסנס...
במאה ה-20 יוון העתיקה.. הסגנון הרומאי...

ה עמודים המעוטרים, הסדר הדורי, האיזוני,
הקורנתי...
(טוב אולי לא אמרתי לכם הרבה..)
פירמידות במצריים... נשמע מוכר? בניה עתיקה
של מבצרים גבוהים וקשתות...
כל תקופה והמאפיין שלה... הסגנון שלה.. מה
שהמתאים לה..
מה שהיה אתמול.. כבר לא מאפיין את היום..

מה ש"הולך" היום, לא בטוח יהיה ב "מודה"
מחר..
והשירה הזאת... אותה שירה, הכי עתיקה והכי
עכשווית
שמתאימה לכל אדם בכל מקום בכל תקופה ..
שמונחת בקרן זווית וכל מי שירוצה ובידו הזכות
יבוא וייטול וייקח בה חלק..

ריקי מרגלית | מאמנת מנהלות צוות ובעלות עסקים.

בוקר טוב,
הגעת לעוד יום של עבודה
תגדי, אם איזה שיר את פותחת אותו?
שיר?
על מה את מדברת
את יודעת איזה עומס יש לי היום??
אין לי זמן לשיר שירים!
לרוב, אנחנו מגיעות לעבודה ופועלות בה מכח
האינרציה
פותחות עוד יום וממשיכות לעשות את מה
שצריך וחשוב...
בלי מידי הרבה לחשוב
וההרגשה ... לא משהו
אבל מי בכלל חושב עליה במרוץ היומי...

רגע
אפשר לשנות את זה !
באו נחפש את המשמעות לעשייה היום יומית
שלנו
כל אחת מאיתנו
יכולה תוך כדי עבודה לגדל אנשים סביבה
במילה טובה, בהימנעות משיפוטיות
בתשומת לב למעשים קטנים
בואי תשאלי את עצמך
מה אני יכולה לתת מעבר בעבודה ?
למי אני עוזרת ? מה יגדל בתוכי היום ?
מה יעזור לי לחזור מעבודה עם יותר מרץ
ועם ידיעה שעשיתי משהו מעבר להספקים
היומיים ?

אולי, לעזור לחברה לצוות ,
לתת מילה טובה
אולי, להמעיט את
התעסקות ברשת ובפורומים
שונים
ואולי לחשוב רגע מה בעבודה שאני עושה
מביא טוב לעולם ?
את התשובה שתעלך לך תכניסי כמשמעות
נוספת ביום העבודה שלך
וזה יהיה השיר שלך !
אם תשירי אותו כל בוקר
המעשים שלך יהיו הריקוד ...

יום חמישי ה' בניסן, דף יומי ירושלמי: כתובות א'

"ירושלמי?" אני שואלת את מנשה מעל השיש.

בראש חודש ניסן קבעתי לי כמה יעדי ביניים בתוכנית הניקיון לפסח. אחד מהם היה לנקות לפני שבת את ארונות המטבח העליונים, והוא מושג בדקות אלה ממש, בחצות שבין חמישי לשישי.

מנשה שב הביתה לכני כמה דקות, מפתיע אותי עם יעדים משלו.

"כן, ירושלמי", הוא עונה, ובעיניו הברק שלמדתי לזהות כאיתות לפרויקט חדש. "פגשתי בבית כנסת שני אברכים שלמדו כבר כמה מסכתות ככה, בדף יומי של 'ירושלמי'. התעניינתי קצת בזה, ואז התברר שבדיוק היום התחילו 'כתובות'. פתאום הרגשתי שזה בדיוק מה שחיפשתי לערב".

כבר מאמצע החורף מנשה מדבר על 'משהו חדש לסדר שלישי בקיץ'. "משהו שייתן לסדר שלישי משמעות מחייבת בפני עצמה", הוא הסביר לי, והסביר גם לכל מי שענה על צמד השאלות שמנשה לא החמיץ בשום שיחה עם ידיד או מכר: "מה אתה לומד בערב? איפה?"

מנשה בירר על מסגרות של כולל ערב בשכונה וגם מחוץ לה, ביקר בכמה שיעורים והתעניין בפרויקט של חברותות עם מתחזקים, אבל זמן חורף כבר הסתיים, ומנשה עדיין חיפש משהו אחר.

והנה, פתאום, מצא לו את דף היומי 'ירושלמי' בהיסח הדעת.

הוא שמח, קל לראות את זה.

וגם אני שמחה.

יום רביעי ח' בסיוון, דף יומי ירושלמי: כתובות ס"ג

"בטוח שאתה לא עושה חשבונות של כמה יהיה לי קשה להכין?" אני שואלת בפעם האלף.

כן, מנשה בטוח.

"וזוה לא הכסף, נכון?"

נכון.

"אז טוב. אם אתה לא רוצה--" בולעת. אני לא אגיד שאם הוא לא רוצה, לא צריך. "אם אתה באמת לא רוצה לעשות סיום גדול, אז בסדר. נשמח גם בלי זה. מה שטוב לך, טוב לי".

"טוב לי טוב לי תורך פוך..." הוא מפזם, אבל אפילו שמה שטוב לו אמור להיות טוב לי, אני לא במצב רוח המתאים.

תכננתי סיום גדול, סעודה בשרית עם ההורים והאחים והגיסים. נכון שזו לא הפעם הראשונה שמנשה מסיים מסכת, ברוך ד', וממש לא בכל פעם כזאת אנחנו מארגנים אירוע מיוחד, אבל הסיום הזה, כך הרגשתי, ונראה היה לי שגם הוא מרגיש - ראוי לשמחה מיוחדת.

אבא שלו יכול היה להיות כל כך מאושר! גם אבא שלי היה שמח מאוד. ואברימי כמעט בן שמונה! הוא בוודאי מסוגל להבין ולהתרגש. האחרים קטנים עדיין, אבל אם היינו עורכים אירוע חגיגי כזה בבית, הם בטוח היו מרגישים חלק מהעניין.

"אבל למה, בעצם?"

הוא נבוכך מעט, כמו בכל פעם שבה הוא מסביר לי את העניין. מנשה לא רוצה לעשות עסק מהלימוד הזה. גם בשבילו הוא עדיין חדש - "אפילו שסיימת כבר מסכת שלמה?" "אפילו" - והוא מרגיש שהוא זקוק לברכה שמובטחת לדבר הסמוי מן העין.

כששמעתי ממנו בפעם הראשונה שהוא לא מתכוון לערוך סעודת סיום, שאלתי אם אין עניין לומר קדיש.

"יש", הוא אמר. "ואני

אומר בעזרת ד'

קדיש, וגם את

הנוסח של

הסיום -

בכולל,

טוב לי

אני נכנסת למטבח, נושמת אל תוכי את הניחוחות וחשה איך התרגשות דקה זוחלת אל תוכי ומרעידה בי איזה מיתר פנימי.

אני מנגבת את השיש ועורכת את השולחן בכלים של שבת. מקפלת מפיונים, מניחה קעריות קטנות עם סלטים, ממלאה סלסילה בלחמניות שקנינו היום בצהריים במרכז המסחרי.

אחר כך השעה כבר קרובה לשבע ואני פונה להעיר את הקטנים. אני רוצה שכשמנשה יגיע הם יהיו אחרי שלב ההתאוששות משנת אחר הצהריים המאוחרת הזו.

הם מתלבשים. אני מרשה קשת של שבת. רות מבררת בדאגה אם חוץ מהאוכל של הסיום אבא יביא גם מהרוגלך שהוא קנה, כמו שהוא הבטיח בבוקר. אברימי מרגיע אותה שבטח. אני מאשרת.

בשבע ועשרים מנשה מתקשר. הוא בהסעה.

"לרדת בבית או שצריך משהו דחוף מ'יש'?"

"לא, לא צריך. עשיתי קנייה עם הילדים".

"באמת? מקווה שלא היה קשה מדי".

"היה בסדר. הלכנו מוקדם. היה ריק יחסית וגמרנו די מהר".

"יופי, אז אני בבית עוד עשרים דקות בערך".

"מעולה. להתראות".

עשרים דקות הן בדיוק משך הזמן שאני צריכה כדי להתלבש, להעלים חפצים שהצליחו להתגולל לסלון,

וליישר את המפיונים שמישהו הספיק להזיז.

כשהמחוג הדיגיטלי בתנור מאותת על תשע עשרה וארבעים, נשמעת הדפיקה המוכרת, ואחריה נפתחת הדלת ונעצרת בחריקה הלומה.

הילדים רצים בקריאות נלהבות אל הפתח. גם אני ניגשת.

אחרי נטילת ידיים, מוציא מנשה רוגלך מתוך קופסת הקרטון, ומחלק לילדים.

בסוף הסדר. הדף האחרון במסכת יוצא ביום שישי, ואני באמת חושב להקדים אותו לחמישי, בדיוק בשביל זה. אולי אקנה גם רוגלך ושתייה, כדי שיהיה משהו של סעודה".

אז בסדר, כך יהיה.

ההורים מעודכנים, ומנשה זוכה בברכתם ובשמחתם. הילדים יקבלו רוגלך מהסיום בכולל, וגם אני מוכרחה להסכים שזה בהחלט ירגש אותם.

אה, אפילו את הרוגלך אני לא צריכה לקנות. ל'נחמה' יש סניף צמוד לישיבת מיר.

הסיום יהיה בעזרת ד' בשבוע הבא, כך שאנחנו חותמים את הדיון סופית.

אני קצת מאוכזבת. מודה.

אבל למה נראה לי שגם הוא?

יום שני י"ג בסיוון, דף יומי ירושלמי: כתובות ס"ח

"אז עוד יומיים, אה?"

"בעזרת ד'".

מנשה לא מסתיר את התרגשותו, ולראשונה מאז החל הדיון על הסיום אני שמה לב כמה יפה השמחה האמיתית שלו בסיום עצמו. בלימוד עצמו.

ופתאום, אל החלל שהתפנה מ"בטוח שלא?" ו"לא תצטער בסוף?", נכנסת מחשבה חדשה לגמרי:

למה אני חייבת את כל המשפחות שלנו מסביב?

פתאום אני מבינה את האכזבה הדקה שהבחנתי בה בשבוע שעבר, וההבזק הופך לפרויקט שצריך לתכנן היטב: יהיה כאן סיום ביום חמישי בערב, חגיגי ושמח. והוא יהיה הפתעה.

יום חמישי ט"ז בסיוון, דף יומי ירושלמי: כתובות ע"א

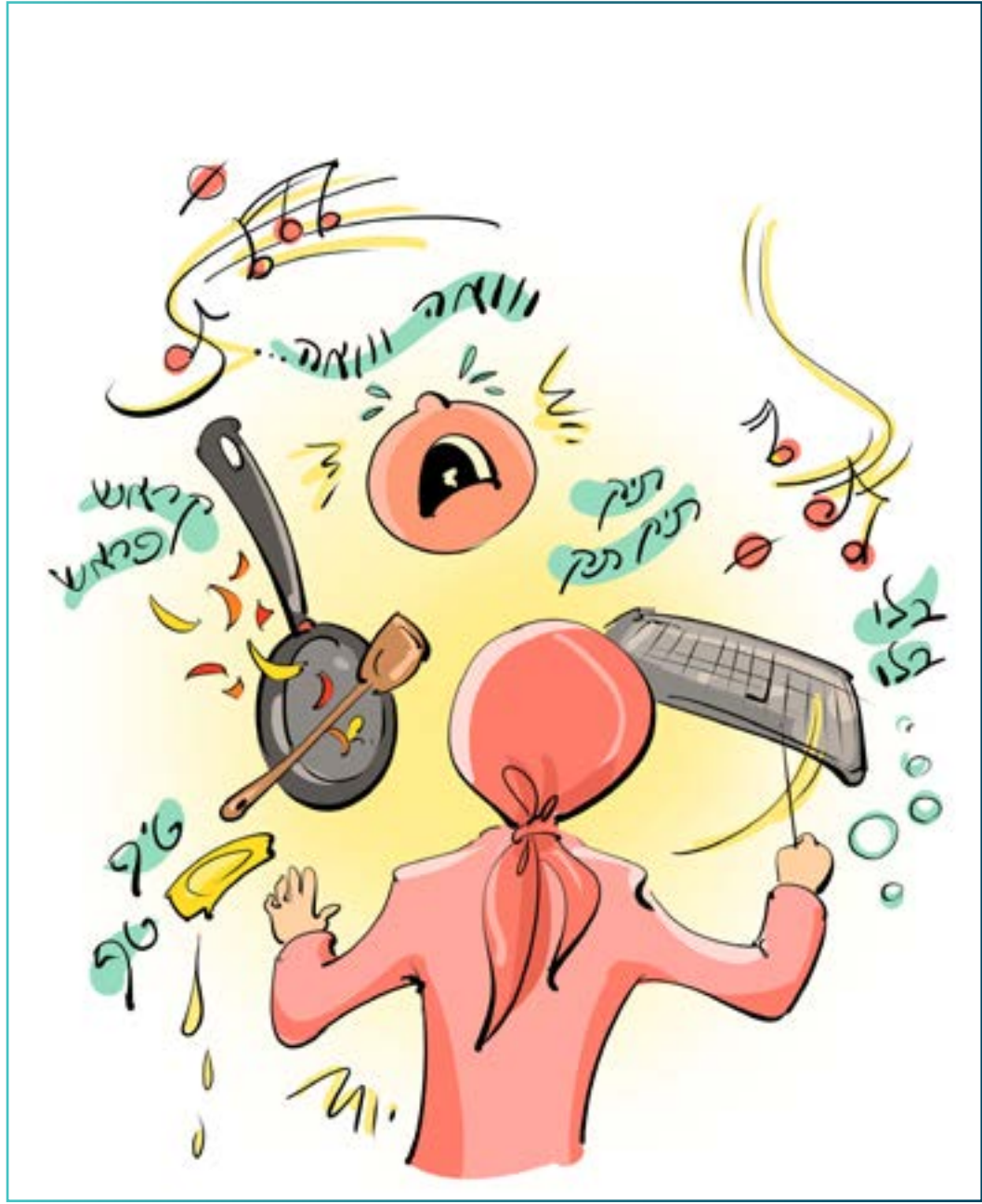
אברימי ורות לא נרדמו, אבל גם הם שוכבים במיטות, כדי שיוכלו להשתתף בערב בסיום של אבא.

עשרים דקות
הן בדיוק משך
הזמן שאני
צריכה כדי
להתלבש,
להעלים
חפצים וליישר
את המפיונים
שמישהו
הספיק להזיז.

יש לי שיר כזה ווקאלי
די רגיל וקצת בנאלי
מין פס-קול ארוך נלוה
שיוצר לי ההוה
יש בו תק-תק של מקלדת
ומחיית זעת עובדת
יש בום-בוים על הרקות
ושעון זולג דקות
זיג-זיג-זג של מספרים
ד' ישמרו! זה בן השתים
וויש-וויש טראח! האופנים!
קריוקי מחריש אזנים
מין סימפוניה של צלילים
שעולים מן הכלים
רחש בו הנמלים
אחר טיף-טף מאיגלויים
יש צרמונית מריבות
וש..ש.. שקטות שמנסות
וואה וואהההה,
-מי העיר אותה??
ו'די, ש... למה את בוכה?

קולות טגון, וסיר על אש
קולו הבס של מיבש
ו'לא, ו'כן, 'מהר לישון'
ו'אמאאא' שוב בכל פזמון
אלפי כלים לי בסימפוניה
של תזמרת "יום של אמא"
רק מלקטת לי צלילים
ובדקה של רחמים
שבה הכל שקט ונם
מבקשת כך דומם
שלא תפסיק זאת השירה,
לעולם

החשיכה העמוקה מפנה את אט מקומה לבוקר כואב,
לילה מטלטל מגיע אל סיומו.

אני יושבת, דומעת ומתפללת לה' הטוב שבשמים
שישים בפי את המילים הנכונות.

כי אין מילים נכונות שיכולות להיאמר - לולי שישים הוא אותם בפי
ובלבבי...

חברות יקרות עד מאד,

התחלתי את הלילה הבלתי נתפס הזה בתחושת קנאה קשה בכל
אלו שזכו לחוות יחד עם רבי שמעון את היום הגדול. חוויה של ברוב
עם, בהדרת מלך, בשירה, בנעימה, באהבת ה' ובדבקות הבורא.

ואז הגיעה שיחת הטלפון מפתיעה, ואני מתבקשת להתכונן, אנחנו
בדרך למירון. אני בהלם מוחלט. זה כל כך לא צפוי, כל כך לא... כאילו
מודיעים שזכיתי בעשרה מליון בלוטו. אמנם אני אומרת לעצמי שזה
לא שלא מילאתי כרטיס. מילאתי. כי הרי ממש השתוקקתי לחוות
את המעמד הזה בעצמי... אבל לזכות ולנסוע - זה פיס מפתיע
בהחלט...

אנחנו מתארגנים בריגשה וסוף סוף מאורגנים כולם ליציאה.

האווירה כמעט בלתי נתפסת, אנחנו מתרגשים בעוצמות שאני לא
מצליחה לתאר. תחושה מענגת של חיבוק גדול מאבא בשמים
שהאזין לקול כמיהתינו, והזמין אותי מאי שם ביציע, להתקרב
ולעלות על הבמה...

בעלי חוזר בפנינו על שיעור שאמר היום בעניין הגדול של ל"ג בעומר
(שעל חלקיק אחד ממנו רמזתי ב'חלקינו') ודווקא שאלה אחת מתוך
המערכה ממשיכה לנקר לי בלב: מה היתה השמחה הגדולה בל"ג
בעומר על כך שפסקה המגיפה, הרי אחרי הכל, **כל תלמידי רבי
עקיבא נפטרו!!! אז אם כך**, מה המשמעות של הפסקת המגיפה?

אני שמה לב שזאת שאלה שמעולם לא נתתי עליה
את הדעת ומתייקת לעצמי לחפש תשובה, שלמרבה
הצער חוזרת לליבי מהר מידי.

אנחנו מנצלים את ההזדמנות ומתחברים לשמוע את
שיעורו של הרב טודרוס מילר בקו 'שמועה'

שיעור מופלא על **עולם ההשגות הבלתי ניתנות להשגה**.
באוזננו מהדהדות מילות הזהב של הרמח"ל במסילת

ישרים: **ענין הקדושה כפול הוא, דהיינו: תחילתו עבודה וסופו גמול,
תחילתו השתדלות וסופו מתנה**. ומתוך מארג השיעור מתקבלת
המשמעות המעשית של היציאה מכבלי הטבע לחירות אמיתית של
דרגות שיסופן מתנה'.

ואז מתהפך העולם.

שיחות טלפון עם אמירות בלתי ברורות, ההולכות ומתבהרות- או
ליתר דיוק מחשיכות...

אנחנו קולטים שקורה עכשיו אסון. צרה שאין לב היכול להכיל את
עומקה והיקפה.

טרגדיה קשה.

וכך,

אבלים, דווים, כואבים, המומים ומזועזעים,

חוזרים לירושלים.

יד ה' היתה בנו!

*****

ומה עניין התיאור האישי שלי לכאן?

אלא משום שההרגשה המרוממת, שברגע אחד מתפוגגת ומפנה
את מקומה לאבל העמוק והצורב הזה, היא דוגמית. קצה קצהו, בדל
של הרגשה, מתוך מה שבאמת קרה שם.

חיזוקי השמורה על האסון הקשה במירון

הרב פנחס ארלנגר שליט"א

על מה עשה ה' לנו ועל מה שאנחנו עושות לעצמנו

הרב אלימלך בידרמן שליט"א

שיחת חיזוק מיוחדת ל'בית יעקב'
בענייני בין אדם לחברו

הרב אביגדור חיות שליט"א

בדברים שנשא בשיעורו של הרב יצחק יוסף
ככלות ימי השבעה על בנו הטהור ידידיה ז"ל

ובנוסף המבזקים הקבועים:

הרב צביאלי בן צור שליט"א
הרב חנוך דרורי שליט"א
הרבנית תרשיש שתחי'
הרב ישראל גולדווטר שליט"א

02-6440292

גם בשלוחה הפתוחה

מנויות

(תשלום חודשי לשנה,
אין אפשרות לחדשים בודדים)

שותפות

(תרומה קבועה להחזקת השמורה,
קבלת הטבות על-הדרך, וגם טופס 46)

איך נרשמים?

פתיחת הקו תבצע עד יממה אחר הרישום (בימי עבודה)

מאיגרא רמה לבירא עמיקתא במובן הכי עצוב של המילה.
אבא!

באנו אליך כדי לשמוח יחד איתך!
נמשכנו לזכות לטיפות שמן משחת קדש
יקדנו באור יקוד - ללמוד לימודי ה'
ביקשנו ללקוט מרקחים משדה תפוחים
לחוש בקדושת קודש הקודשים,
קלי, קלי, למה עזבתני?
מול עיננו נהפך לאבל מחולנו
איה המילים לתאר את עומק היגון והצער?

והשאלה המפלחת מהדהדת בין חללי חדרי הלב:

מה ה' אלוקינו שואל מעימנו???

מדוע פגעה יד ה' דווקא בתוככי חצר בית ה'?

אני כותבת ועדיין לא יודעת מה באמת קורה, אבל יודעת שהיום
הוא יום של יגון עולמי. עשרות אנשים קדושים שחוו את רגעי חייהם
האחרונים בלהט של קדושה ועלו בסערה השמימה כקרבן ציבור,
ומאות אלפי אחים אבלים את האסון הנורא הזה.

***

פעם אחר פעם נפגענו השנה באסונות שניתן להגדירם כ'אסונות
חברתיים'. אתמול היתה פה הקורונה שהכריחה אותנו לבודד עצמנו
ממגע חברתי והנה שוב, פיגוע חברתי במובן הכי בסיסי ועצוב של
המילה.

הרמב"ם בהלכות תעניות פ"א:

מצות עשה מן התורה, לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבוא
על הציבור... ודבר זה, דרך מדרכי התשובה הוא: שבזמן שתבוא צרה
ויזעקו לה ויריעו, יידעו הכול שבגלל מעשיהם הרעים הרע להן--ככתוב
"עוונותיכם, הטו אלה" (ירמיהו ה,?) לכם, וזה הוא שיגרום להם להסיר
הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו, ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה

ממנהג העולם אירע לנו, וצרה זו נקרא נקרית--**הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה וצרות אחרות.**

איננו יודעים חשבונות שמים, אבל כן מצווים אנחנו לתלות את הצרות בחטאים שלנו.

כל צרה גשמית בעולם, מעידה על כגם רוחני כלשהו המבקש להגיע את תיקונו. האסון קורה כאשר המגיפה הגשמית מכה בעוז, אולם לא תיקנו את המגפה הרוחנית.

אולי אפשר להגיד, שהעובדה שנמצאו תלמידים חדשים לרבי עקיבא שהיו בבחינת 'האדם השלם' זה מוכיח שבתקופה ההיא, כן היה את התיקון על החטא שגרם למגיפה. העולם כבר לא בגדר "שלא נהגו כבוד זה בזה" אלא תלמידי החכמים עלו לדרגת "האדם השלם"

זה נקרא "פסקה המגיפה" מגפת העוון שגרמה למגפה בעולם.

בהנהגת העולם, לא תמיד אנחנו זוכים לראות קשר ישיר בין הנגע הרוחני לנגע הגשמי, אבל במגיפת הקורונה, זה היה כל כך קשור, שאי אפשר היה שלא להקיש בין הדברים.

העולם נגוע בנגיף קטלני המאיים על האנושות כולה. נגיף הרשתות, האתרים והנחשולים החברתיים, על

כל גוניו ואופניו. אנחנו יודעים תמיד שהרשת מסוכנת עד מאד, אבל אם נבחן את הדברים נראה שאזור הסכנה הכי משמעותי, הוא האזור החברתי. יש בנגע הזה את כל סממני ההרס של האנושות.

בעיות קדושה וצניעות,

שיבושי דעות והשקפה

שחוק וקלות ראש

והתמכרות המוציאה את האדם מן העולם.

כציבור, היתה תקופה שאכן היינו מנותקים מכל זה. אולם, לאט לאט

חדר אלינו הנגע.

כשיוצאים לרחוב ורואים איך נראית חברה 'נגועה', רואים אלפי אנשים שכולם ממוגנטים למסכי מכשירי הנייד שלהם. זאת צרה צרורה שגם הם מבינים שככה אי אפשר להיות.

אבל עבורינו,

אם חלילה הנגע הזה יחדור למחנה שלנו

זה באמת סוף העולם!

זהו אסון בסדר גודל של פיגוע אטומי.

ומה באמת כל כך מסוכן בכך שנגע התקשורת החברתית תחדור גם אלינו?

זה פשוט,

הקב"ה השרה שכינתו כאן בעולם.

השכינה הקדושה חייבת משכן קדוש לשכון בה.

ולכן, מצווה אותנו בורא העולם שוב ושוב ושוב: קדושים תהיו!

התורה הקדושה מזהירה אותנו מללכת בדרכי הגויים - ומיד אחר כך מצווה עלנו: "קדושים תהיו!"

יש לנו משימת-על, שמירת הקדושה בעולם.

עלינו, הציבור הקדוש, מוטלת אחריות לאומית כבדה

- **להחזיק חזק חזק את המחיצה המפרידה ביננו לבינם.**

לא לתת לגדר הקריטית הזאת לקרוס ולאפשר לעם

גלישה אלי אבדון.

בשבועות האחרונים פסקה לכאורה מגיפת הקורונה. פסקה, אבל הנגיף בהחלט נשאר. נשאר וגבר... והנה כבר פגעה בנו מידת הדין שוב.

***

האסון הכבד שניתך עלינו כציבור קשה מנשוא. וגם ללא נבירה בפרטים ובאתרי חדשות. ובכל מקרה, אבל את הטרגדיה עצמה אנחנו מזהים, ואי אפשר שלא לחשוב על הקללה האמורה בתורה - בפרשה הקרובה:

"וכשלו איש באחיו"

כמה נורא...

שימו לב, מה שאומרים לנו המפרשים:

רש"י: וְכָשְׁלוּ אִישׁ בְּאָחִיו, זֶה נִכְשָׁל בְּעוֹנוֹ שֶׁל זֶה, שְׂכָל יִשְׂרָאֵל עֲרַבִּין זֶה לָזֶה

גור אריה: **ומדרשו וכשלו איש באחיו זה נכשל בעונו של זה שכל ישראל ערבים וכו'.** והא דכתיב "וכשלו איש באחיו כמכני חרב ורודף אין", פירושו כמשמעו "וכשלו איש באחיו" שיפול האחד בשני, אלא שרמז לך הכתוב דבשביל כך יהיה נכשל האחד בשני, לפי שהאחד נכשל בחטא האחר, מפני שכלם ערבים זה בזה, לכך גם כן בענין הנפילה נכשל האחד בשביל השני.

רבינו בחיי: חטא היחיד תלאו על כל ישראל. ומזה אמרו בשיר השירים רבה (ו) אל גנת אגוז ירדתי, למה נמשלו ישראל לאגוז, מה אגוז אתה נוטל אחד מן הכרי כולם מדרדרין ומתגלגלין זה אחר זה, כך ישראל לקה אחד מהם כולם מרגישין שנאמר (במדבר טז) האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף.

****

נראה שכל מילה נוספת מיותרת.

ברור שכל אחת המקדישה זמנה לקרוא דברי חיזוק, במקום לדפדף בין תמונות, סרטונים ומשפטי הבל בסגנון: מזעזעזעזעזעזעזעזע!!!, ו'אמאלה, אח של שכן של סבתא שלי אני בהההההה!!! + עשרה אימוג'ים לקינוח זה לבד מצביע על כך שהיא עדיין ב"ה לא גולשת במדרון.

אבל בבחינת 'ערבים זה לזה' חובת ההתעוררות מוטלת עלינו, שלא נהיה חלילה בבחינת 'אכזריים':

דווקא אנחנו, שנשלחנו מתוך הבתים הכשרים והמובחרים ביותר, אל לועו הפעור של חזית התעסוקה, דווקא עלינו מוטלת החובה להקפיד שבעתיים על קיומו של הגדר השומרת על כרם בית ה'.

ומדוע?

משום שאצלנו אפשר בקלות למצוא תירוצים ל "מדוע כן".

בחסות 'צרכי עבודה' אנחנו יכולות חלילה ליפול למלכודת של שימוש במכשירים מסכני חיים, שברגע קל נסחף איתם ונפתח חור קטן שעלול

בסופו של דבר להציף בזוהמת המבול את התיבה כולה.

או במילים קשות אחרות: "...מה אגוז אתה נוטל אחד מן הכרי כולם מדרדרין ומתגלגלין זה אחר זה" המדרון חלקלק כל כך,

וכאשר הגדר נפרצת ומתחילה הנפילה...

המראות קשים מנשוא.

****

עצוב למתבונן לגלות, שהצרות בשנה האחרונה היו בבחינת טיל ישיר לציבור החרדי.

כל כך הרבה יותר פוטוגני היה לו הקורונה היתה נתפסת יותר במוסדות האקדמיה במקום בהיכלי הישיבות,

לו הערבים המוסתים היו נטפלים לנוער במחוזות הוללות במקום לבחורי חמד הצועדים אל הכותל,

וטרגדיה אדירה שכזו? לא היינו רוצים שחלילה תתרחש, אך לא באצטדיון הפועל בשבת קודש, אז במקום במעמד ההדלקה הקדוש בציון הרשב"י???

אבל זה מה שקרה...

הקדוש ברוך הוא מנענע אותנו!

דווקא אותנו!

הם? הם כבר התבוללו בטומאת העולם,

סביבם אי אפשר להקים גדר שתפריד בין זוהמת בני הנכר לקדושת עם ישראל...

אבל מאיתנו, ה' שואל...

בורא עולם לא יכול לוותר על מציאות הקדושה בעולם,

לא יכול לוותר עלינו זקופים כ"עצי שיטים עומדים" החוסמים כל השפעה זרה סביב משכן הקדושה בעולם,

לא יכול... גם במחיר של תזכורת כואבת פעם אחר פעם...

דווקא במחוזות הקדושה, דווקא שם נמצאת מידת הדין המתחננת בפנינו שלא נאמר "דבר זה ממנהג העולם".

****

תלמידיו של רבי עקיבא מתו מפני שלא נהגו כבוד זה בזה.
מה משמעות השמחה בכך שנעצרה המגיפה? והרי כל התלמידים
נפטרו...

זה קשה, זה בלתי אפשרי, ונראה כאילו אפסו סיכויים להעמיד חומה
בצורה מפני נגיף נחשול התקשורת החברתית.
אבל זה מה שמאיר ומחזק אותנו בעל מסילת ישרים:
בהשגות קדושה אכן אין דרך טבעית לנצח את המערכה הטבעית,
אבל מובטחנו לקבל את הכוחות הללו מידי הרחומות של הבורא:
"תחילתו עבודה וסופו גמול, תחילתו השתדלות וסופו מתנה"

בואו נקבל על עצמנו כקהילה שמורה וקדושה
לומר "לא" לערוצים חברתיים

"לא" לשימוש בכלי הטכנולוגיה עבור תקשורת חברתית
"לא" למיטוט הגדרות המגינות עלינו מפני המבול...

גם מאחורי הדברים הקשים האלו, אני עומד.
גם בתוך הכאוס והחורבן, רוחו של רבי שמעון חופפת עלינו, מגינה
עלינו ומנחה אותנו:

בְּרִי יוֹחֵאֵי, אֶזְרְתִּי בְּגִבּוֹרָה,
וּבְמִלְחָמָת אֵשׁ דַּת הַשְּׁעָרָה,
וְחָרַב הוֹצֵאתָ מִתְּעָרָה,
שְׁלֹפֶת־נֶגֶד צוֹרְרִי:

והלוואי ולא ישמע עוד שוד ושבר בקהלינו
ונזכה במהרה בימינו לבניין בית המקדש, לגאולה השלמה ולתחיית
המתים.

בצער, בדמע, ובתפילה לנחמה
לאה

"זה מהסיום האמיתי?" שואל אברימי, ומשהו בכל זאת צובט אותי
בהיחבא.

"העניין העיקרי בסיום הוא השמחה על זה שזכינו ברוך ד' ללמוד
חלק מתוך התורה הקדושה", משיב לו מנשה ברצינות, ואני מקשיבה.
"בצהריים סיימתי את השורות האחרונות של המסכת, ושמחתי
מאוד. ואמרתי את הקדיש ואת הנוסח של הסיום, והאברכים בכולל
שמחו איתי גם ואמרו לי 'מזל טוב'.

אבל עכשיו, כשאני מרגיש איך כל המשפחה שלנו מתרגשת ביחד
לכבוד הסיום, השמחה שלי מתחברת עם השמחה שלכם, ונהיית
יותר גדולה ויותר גדולה. ולכן, אני חושב שהסיום הזה, בבית, הוא
מאוד מאוד אמיתי".

ואחר כך כולם אוכלים, ושרים ורוקדים ומברכים, ונרדמים על הספות.
מנשה מעביר אותם למיטות, ואני פורשת מפת נילון על המפה
הלבנה, שכבר תישאר לשבת.

לרגע אחד בורח מבטי אל הבלגן בסלון, שתמיד מוכן לשבת בשעה
הזו, אל הכיורים המלאים, אל הנעליים שהתגלגלו מתחת לספה,
ששייכות לילדים שיקומו מחר מאוחר. לרגע אחד בורחות מחשבתי
אל האנשים שלא היו כאן. אל ההכרה וההשתתפות שמנשה לא רצה
בהן הפעם. אל הסיום מהסיפורים, שארוחה המשפחתית הקטנה
שלנו בכל זאת לא הייתה דומה לו בכלל.

"אני מבטיח לך שלא יכולתי לשמוח יותר", אומר כתאום מנשה
מאחורי.

אני מסתובבת, ומוצאת בעיניו אור גדול ואושר מזוקק.

ואז מבליח אל תוכי הרגע ההוא, על השיש, בחצות שבין חמישי
לשישי. נזכרת איך הוא שמח, ואיך גם אני שמחתי, הרבה לפני
שמישהו דיבר על סיום קטן או גדול, כשאבא שלו ואבא שלי אפילו
לא ידעו על התוכנית החדשה. הרגע ההוא, שבו הייתה רק השמחה
בתורה שליבו חפץ בה. שטובה לו וטובה לי.

ופתאום השמחה של אז מתחברת עם זו של עכשיו, ושלו מתחברת
עם שלי, וגם אני מרגישה שהסיום הזה, שהיה כאן בבית, הוא מאוד
מאוד אמיתי.

קהילה

להצטרפות לשמורה

shmura.org

או שלחי מייל עם המילה 'הצטרפות'

rishum@shmura.org

לעדכון מינון הדיוורים ולבחירת מדורים

shmura.org/updatesection

לקבלת תכנים לבעלות מייל בלבד

glat@shmura.org

מזכירות והנהלת השבונות

office@shmura.org

לשיתופי פעולה ומיזמים

development@shmura.org

להתנדבות

hitnadvoot@shmura.org

לפרסום במגזין החודשי

shivuk@shmura.org

תכנים

שמועה, קו הכוח של השמורה

02 6440292

shmuaa@shmura.org

מאגר מגזינים 'דף הבית'

shmura.org/magazines

פניות בנושא מגזין והפצה

magazine@shmura.org

שליחת סיפור אישי ולתגובות לסיפורים

sipur@shmura.org

'חלקנו בתורתך' פרשת שבוע וחידון שבועי

parasha@shmura.org

מקבצי דיונים קהילתיים

shmura.org/tguvot

שירותים

מוקד ייעוץ הלכתי, הנהגתי ואישי

shoalot@shmura.org

הטבות מועדון ומוקד 'שותפות'

shutafot@shmura.org

כנסים ואירועים

knasim@shmura.org

הנבחרת - מועדון הבחורות של השמורה

hanivcheret@shmura.org

תמיכה במסיימות סמינר

seminarim@shmura.org

הכשרות וימי עיון מקצועיים באוירה הולמת

startech@shmura.org

קבוצות העצמה

tsmicha@shmura.org

כשאת 'שותפה', את מאפשרת את קיום הקהילה, את מסייעת לפיתוח מיזמים חשובים ואת גם מרוויחה יותר!

רווח נקי

צ'זפרים לשותפות:

פודקאסטים והרצאות מקצועיות חינם, מגזין בהפצה עד הבית, אירועי בוטיק (במידת האפשר): ועוד...

השפעה

השפעה רוחנית על עשרות אלפי חברות קהילה ומקבלות הדיוורים! מעל רבבת חברות פעילות עם אחוזי פתיחת דיוורים גבוהים ביותר והפצות המשך לקבוצות רבות!

זכות

זכות לקחת חלק במיזם איכותי ומיוחד! 'שמורה' מחוללת את המהפך הרוחני של העובדות החרדיות, מתוך חיבור, אהבה וקרבת ה'.

רוצה להצטרף לשותפות? לתרומות באתר נדרים פלוס: <https://www.matarapro.com/nedarimplus/online/?mosad=7001889>

בקו השמועה: 02 6440292 - שלוחה 91 | לנציגה: 02 6440292 - שלוחה 5 | במייל: shutafot@shmura.org | בהעברה בנקאית: בנק: מזרחי | סניף: 563 | סניף: 101744 | ע"ש: שמורה במבול

כתובת המשרד: הרטום 17, הר חוצבים, ירושלים | 02 5474373 | שעות פעילות 15:00 - 8:30